

Brüssel, 15. märts 2022
(OR. en)

7226/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0214(COD)

ECOFIN 229
ENV 232
CLIMA 113
UD 57
FISC 74

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Eelnõu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse määruse eelnõu tekst pärast nõukogu (ECOFIN) 15. märtsi 2022. aasta istungil peetud arutelusid.

EELNÕU

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

¹ ELT C, , lk . [väljaannete talitus, palun lisage arvamuse number]

² ELT C, , lk . [väljaannete talitus, palun lisage arvamuse number]

- (1) Komisjon esitas oma teatises „Euroopa roheline kokkulepe“³ uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) (edaspidi „kasvuhoonegaaside heide“) ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Euroopa rohelepe eesmärk on ka kaitsta, säilitada ja suurendada ELi looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõju eest. Samal ajal peab see muutus olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale. Komisjon teatas ka oma ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste saavutamine“⁴ asjakohaste vahendite ja stiimulite edendamisest, et rakendada paremini Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 191 lõikes 2 sätestatud põhimõtet „saastaja maksab“ ning kaotada seega järk-järgult tasuta saastamise võimalus, et maksimeerida CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgi vahelist koostoimet.
- (2) 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe⁵ jõustus 2016. aasta novembris. Pariisi kliimakokkuleppe osalised leppisid kokkuleppe artiklis 2 kokku eesmärgis hoida üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2°C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega ning teha jõupingutusi, et temperatuuri tõus jääks alla 1,5°C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega.
- (3) Kliima- ja muude keskkonnaprobleemide lahendamine ning Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine on Euroopa rohelise kokkuleppe keskmes. Euroopa rohelise kokkuleppe väärtus on üksnes kasvanud, võttes arvesse COVID-19 pandeemia väga tõsist mõju liidu kodanike tervisele ja majanduslikule heaolule.

³ Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

⁴ Komisjoni 12. mai 2021. aasta teatis „Heas seisundis planeet kõigi jaoks“ (COM(2021) 400).

⁵ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (4) Liit on võtnud kohustuse vähendada 2030. aastaks kogu majanduse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega, nagu on tõdetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel esitatud teatises Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide riiklikult kindlaksmääratud panuse ajakohastamise kohta⁶.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119⁷ on eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majanduses kliimaneutraalsus sätestatud ka õiguses. Kõnealuses määruses on kehtestatud ka liidu siduv kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.
- (6) Valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest temperatuuri tõusust 1,5 °C võrra üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutuse suundumusi,⁸ annab kliimamuutustega võitlemiseks tugeva teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, et kliimameetmeid on vaja tugevdada. Aruandes kinnitatakse, et äärmuslike ilmastikunähtuste tõenäosuse vähendamiseks tuleb kiiresti vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning et kliimamuutus peab piirduma üleilmse temperatuuri tõusuga 1,5 °C võrra. I tööühma panuses IPCC kuuendasse hindamisaruandesse⁹ tuletatakse meelde, et kliimamuutused mõjutavad juba kõiki Maa piirkondi, ja prognoositakse kliimamuutuste sagenemist järgmistel aastakümnetel kõigis piirkondades. Aruandes rõhutatakse, et kui kasvuhoonegaaside heitkoguseid ei vähendata kohe, kiiresti ja ulatuslikult, ei ole temperatuuri tõusu hoidmine alla 1,5 °C või isegi 2 °C võimalik.

⁶ Euroopa Liidu [Nõukogu](#) ST 14222/1/20/REV 1.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁸ Valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (2018): „Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty.“ [Masson-Delmotte, V., Zhai, P., Pörtner, H.-O., Roberts, D., Skea, J., Shukla, P.R., Pirani, A., Moufouma-Okia, W., Péan, C., Pidcock, R., Connors, S., Matthews, J.B.R., Chen, Y., Zhou, X., Gomis, M.I., Lonnoy, E., Maycock, T., Tignor, M. ja Waterfield, T. (toim.)].

⁹ Valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (2021): „Climate Change 2021: The Physical Science Basis“. I tööühma panus valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli kuuendasse hindamisaruandesse [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S. L. Connors, C. Péan, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M. I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T. K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekçi, R. Yu and B. Zhou (toim.)].

- (7) Liit on edendanud ambitsioonikat kliimameetmete poliitikat ja loonud õigusraamistiku, et saavutada oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk. Seda eesmärki rakendavad õigusaktid on muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem (edaspidi „ELi HKS“) ja tagatakse energiamahukate sektorite ja allsektorite kasvuhoonegaaside heite ühtlustatud hinnakujundus liidu tasandil, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842¹⁰, millega kehtestatakse riiklikud eesmärgid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/841¹¹, millega nõutakse liikmesriikidelt maakasutusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite kompenseerimist.
- (8) Niikaua kui märkimisväärsel osal liidu rahvusvahelistest partneritest on sellised poliitilised lähenemisviisid, mille kliimaeesmärgid ei ole samaväärsed, on olemas kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tekib siis, kui teatavate tööstussektorite või allsektorite ettevõtjad viivad kliimapoliitikaga seotud kulude tõttu tootmise üle teistesse riikidesse või kui import nendest riikidest asendab samaväärseid, kuid vähem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid. See võib viia nende koguheite suurenemiseni kogu maailmas, ohustades seega kasvuhoonegaaside heite vähendamist, mis on hädavajalik, kui maailm tahab hoida üleilmset keskmist temperatuuri tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega ning jätkata jõupingutusi, et hoida temperatuuri tõus alla 1,5 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

- (9) Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi (edaspidi „CBAM“) algatus on osa paketist „Eesmärk 55“. See mehhanism on oluline osa ELi meetmepaketist, mille eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne liit kooskõlas Pariisi kokkuleppega, tegeledes kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga, mis tuleneb liidu suurematest kliimaeesmärkidest.
- (10) Olemasolevad mehhanismid kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamiseks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevates sektorites või allsektorites on ELi HKSi lubatud heitkoguste ühikute tasuta eraldamine üleminekuperioodil ning direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 6 ja artiklis 10b sätestatud finantsmeetmed, millega hüvitatakse kasvuhoonegaaside heite kuludest tulenevad kaudsete heidete kulud, mis kantakse üle elektrienergia hindadesse. Lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ELi HKSi raames nõrgendab siiski hinnasignaali, mille süsteem annab seda saavatele käitistele võrreldes täieliku enampakkumisega, ning mõjutab seega stiimuleid investeerida täiendavasse heitkoguste vähendamisse.
- (11) CBAMi eesmärk on asendada need olemasolevad mehhanismid, käsitledes kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu erineval viisil, nimelt tagades impordi ja kodumaiste toodete puhul samaväärse CO₂ hinnastamise. Selleks et tagada järkjärguline üleminek praeguselt lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise süsteemilt CBAMile, tuleks CBAM järk-järgult kasutusele võtta, samal ajal kui järk-järgult kaotatakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine CBAMiga hõlmatud sektorites. See, et üleminekuajal kohaldatakse nii heitkoguse ühikute tasuta eraldamist ELi HKSi raames kui ka CBAMi, ei tohiks mingil juhul kaasa tuua liidu kaupade soodsamat kohtlemist võrreldes liidu tolliterritooriumile imporditud kaupadega.
- (12) Kuigi CBAMi eesmärk on vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, soodustaks käesolev määrus ka kasvuhoonegaaside heite seisukohast tõhusamate tehnoloogiate kasutamist kolmandate riikide tootjate poolt, et vähendada heidet.

- (13) Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise vahendina peaks CBAM tagama, et imporditud toodete suhtes kohaldatakse õigusraamistikku, milles kasutatakse CO₂ kulusid, mis on samaväärsed nendega, mida muidu oleks kantud ELi HKSi raames. CBAM on kliimameede, mis peaks ära hoidma kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu ja toetama liidu suuremaid püüdlusi kliimamuutuste leevendamisel, tagades samal ajal vastavuse WTO nõuetele.
- (14) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kolmandatest riikidest liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade suhtes, välja arvatud juhul, kui nende tootmine on juba hõlmatud ELi HKSiiga, mida kohaldatakse kolmandate riikide või territooriumide suhtes, või CO₂ hinnastamise süsteemiga, mis on täielikult seotud ELi HKSiiga.
- (15) Selleks et jätta CBAMist välja kolmandad riigid või territooriumid, mis on ELi HKSi täielikult integreeritud või sellega seotud, tulevaste lepingute korral, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte II lisas esitatud riikide loetelu muutmiseks. Vastasel juhul tuleks need kolmandad riigid või territooriumid II lisa loetelust välja jätta ja nende suhtes tuleks kohaldada CBAMi, mille kohaselt nad tegelikult ei kehtesta liitu eksporditavatele kaupadele HKSi hinda.
- (16) Selleks et vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu avamererajatistes, tuleks käesolevat määrust kohaldada seestöötlemise protseduuri tulemusena saadud kaupade või nendest kaupadest saadud töödeldud toodete suhtes, mis tuuakse tehissaartele, paiksetele või ujuvatele rajatistele või muudele rajatistele, mis asuvad liikmesriigi mandrilaval või majandusvööndis, mis piirneb liidu tolliterritooriumiga. Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused üksikasjalike tingimuste kehtestamiseks CBAMi kohaldamiseks selliste kaupade suhtes kõnealustel juhtudel.

- (17) CBAMiga reguleeritavad kasvuhoonegaaside heited peaksid vastama ELi HKSi käsitleva direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud kasvuhoonegaaside heidetele, nimelt süsinikdioksiidi (edaspidi „CO₂“) heitele, samuti asjakohasel juhul diämmastikoksiidi (edaspidi „N₂ O“) ja perfluorosüivesinike (edaspidi „PFCd“) heidetele. CBAMi tuleks esialgu kohaldada kõnealuste kasvuhoonegaaside otseheidete suhtes, mis tekivad kaupade tootmisel kuni nende importimiseni liidu tolliterritooriumile, ning pärast üleminekuperioodi lõppu ja täiendavat hindamist ka kaudsete heidete suhtes, peegeldades ELi HKSi kohaldamisala.
- (18) ELi HKSil ja CBAMil on ühine eesmärk määrata samades sektorites ja kaupades sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkoguste hinnad, kasutades selleks konkreetseid lubatud heitkoguse ühikuid või sertifikaate. Mõlemad süsteemid on oma olemuselt regulatiivsed ja neid õigustab vajadus vähendada kasvuhoonegaaside heidet kooskõlas liidu õiguses¹² seatud keskkonnaeesmärgiga vähendada liidu kasvuhoonegaaside netoheidet 2030 aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega ja saavutada 2050. aastaks kogu majanduses kliimaneutraalsus.
- (19) Kuigi ELi HKSiiga kehtestatakse selle kohaldamisalasse kuuluvatest tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite absoluutne ülempiir ja võimaldatakse lubatud heitkoguse ühikute kaubeldavust (nn piiramise ja kauplemise süsteem), ei tohiks CBAMiga kehtestada impordile koguselisi piiranguid, et tagada, et kaubavooge ei piirata. Kuigi ELi HKSi kohaldatakse liidus asuvate käitiste suhtes, tuleks CBAMi kohaldada teatavate liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade suhtes.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

- (20) CBAMi süsteemil on võrreldes ELi HKSiiga mõned erijooned, sealhulgas CBAMi sertifikaatide hinna arvutamise, sertifikaatidega kauplemise võimaluste ja nende kehtivusaja osas. Need on tingitud vajadusest säilitada CBAMi kui kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise meetme tõhusus aja jooksul ning tagada, et süsteemi haldamine ei oleks käitajatele kehtestatud kohustuste ja haldusressursside seisukohast ülemäära koormav, säilitades samal ajal käitajatele ELi HKSiiga samaväärse paindlikkuse.
- (21) Selleks et säilitada CBAMi kui kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise meetme tõhusus, peab CBAM kajastama võimalikult täpselt ELi HKSi hinda. Kui ELi HKSi turul määratakse vabasse ringlusse lubatud heitkoguse ühikute hind kindlaks enampakkumiste kaudu, siis CBAMi sertifikaatide hind peaks mõistlikult kajastama selliste enampakkumiste hinda iga nädal arvutatud keskmiste hindade kaudu. Sellised iganädalased keskmised hinnad kajastavad võimalikult täpselt ELi HKSi hinnakõikumisi ja tagavad importijatele mõistliku marginaali, et kasutada ära ELi HKSi hinnamuutusi, tagades samal ajal, et süsteem jääb haldusasutuste jaoks hallatavaks.

- (22) ELi HKSi raames eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute koguarv (edaspidi „ülemmäär“) määrab kindlaks lubatud heitkoguse ühikute pakkumise ja annab kindluse kasvuhoonegaaside maksimaalse heite kohta. hind määratakse kindlaks pakkumise ja turunõudluse vahelise tasakaalu põhjal. Hinnastiimuli olemasoluks on vaja nappust. Kuna importijatele kättesaadavate CBAMi sertifikaatide arvule ei ole kavas ülempiiri kehtestada, võib juhul, kui importijatel on võimalik CBAMi sertifikaate edasi kanda ja nendega kaubelda, tekkida olukord, kus CBAMi sertifikaatide hind ei kajasta enam hinna muutumist ELi HKSi. See nõrgendaks motivatsiooni vähendada CO₂ heidet kodumaiste ja imporditud kaupade vahel, soodustades kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja kahjustades CBAMi üldist kliimaeesmärki. Samuti võib see põhjustada eri riikide käitajate jaoks erinevaid hindu. Seetõttu on CBAMi sertifikaatidega kauplemise ja nende ülekandmise võimaluste piiramine põhjendatud vajadusega vältida CBAMi tõhususe ja kliimaeesmärgi kahjustamist ning tagada eri riikidest pärit käitajate võrdne kohtlemine. Selleks et importijatel säiliks võimalus kulusid optimeerida, tuleks käesoleva määrusega ette näha süsteem, mille kohaselt ametiasutused saavad importijalt tagasi osta teatava koguse üleliigseid sertifikaate. Selline summa kehtestatakse tasemel, mis jätab importijatele piisava varu, et suurendada kulusid sertifikaatide kehtivusaja jooksul, säilitades samal ajal hindade ülekanduva mõju ja tagades meetme keskkonnanäesmärgi säilimise.
- (23) Arvestades, et CBAM kehtib kaupade impordi suhtes liidu tolliterritooriumile, mitte käitiste suhtes, tuleks CBAMi korras teha ka teatavaid kohandusi ja lihtsustusi. Üks neist lihtsustustest peaks seisnema deklareerimissüsteemis, kus importijad peaksid teatama asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupades sisalduva kasvuhoonegaaside tõendatud koguheite. Samuti tuleks kohaldada erinevat ajastust võrreldes ELi HKSi nõuete täitmise tsükliga, et vältida võimalikke kitsaskohti, mis tulenevad käesoleva määruse ja ELi HKSi kohastest akrediteeritud tõendajate kohustustest.

- (24) Karistuste osas peaksid liikmesriigid kohaldama trahve käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende rakendamise. Nende trahvide summa peaks olema sama suur kui trahvidel, mida praegu kohaldatakse liidus ELi HKSi rikkumise korral vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõigetele 3 ja 4. Kui aga kauba toob liitu muu isik kui CBAMi kinnitatud deklarant ilma käesolevas määruses sätestatud kohustus¹³ täitmata, peaks need karistused olema suuremad, et oleks tagatud nende tõhusus ja hoiatavus. Käesoleva määruse kohaste karistuste kohaldamine ei piira selliste karistuste kohaldamist, mida võib liidu või siseriikliku õiguse alusel määrata muude asjakohaste kohustuste rikkumise eest, eelkõige seoses tollieeskirjadega.
- (25) Kuigi ELi HKSi kohaldatakse teatavate tootmisprotsesside ja tegevuste suhtes, peaks CBAM keskenduma vastavale kaupade impordile. See nõuab imporditud kaupade selget identifitseerimist nende klassifitseerimise teel kombineeritud nomenklatuuris¹³ (edaspidi „CN“) ja nende seostamist sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkogustega.
- (26) CBAMiga hõlmatud tooted peaksid kajastama ELi HKSigagi hõlmatud tegevusi, kuna see süsteem põhineb direktiivi 2003/87/EÜ keskkonnanäesmärgiga seotud kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel kriteeriumidel ning on liidu kõige terviklikum kasvuhoonegaaside heite reguleerimise süsteem.

¹³ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

- (27) Kui CBAMi jaoks kehtestatakse toodete ulatus, mis kajastab ELi HKSiga hõlmatud tegevusi, aitaks see ka tagada, et imporditud toodete suhtes kohaldatakse korda, mis ei ole ebasoodsam kui see, mida kohaldatakse omamaise päritoluga samasuguste toodete suhtes.
- (28) Kuigi CBAMi lõppeesmärk on hõlmata võimalikult lai valik tooteid, oleks mõistlik alustada valitud sektoritest, kus on suhteliselt homogeensed tooted ja kus esineb kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga liidu sektorid on loetletud komisjoni delegeeritud otsuses 2019/708¹⁴.
- (29) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad kaubad tuleks valida pärast nende asjakohasuse hoolikat analüüsi kumuleeritud kasvuhoonegaaside heite ja kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu seisukohast vastavates ELi HKS-i sektorites, piirates samal ajal keerukust ja halduskoormust. Eelkõige tuleks tegeliku valiku puhul võtta arvesse ELi HKSiga hõlmatud põhimaterjale ja -tooteid eesmärgiga tagada, et liitu imporditud energiamahukates toodetes sisalduvatele heitkogusetele kohaldatakse samaväärset hinda, mida kohaldatakse ELi toodetele, ning vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu. Muud asjakohased valiku kitsendamise kriteeriumid peaksid olema järgmised: esiteks sektorite olulisus heitkoguste seisukohast, nimelt kas sektor on kokkuvõttes üks suurimaid kasvuhoonegaaside heite tekitajaid; teiseks sektori avatus märkimisväärsele kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohule, nagu on määratletud vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ; kolmandaks vajadus tasakaalustada kasvuhoonegaaside heite ulatuslikku katvust, piirates samas keerukust ja halduskoormust.
- (30) Esimese kriteeriumi kasutamine võimaldab loetleda kumuleeritud heitkoguste alusel järgmised tööstussektorid: raud ja teras, rafineerimistehased, tsement, orgaanilised põhikemikaalid ja väetised.

¹⁴ Komisjoni 15. veebruari 2019. aasta delegeeritud otsus (EL) 2019/708, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses selliste sektorite ja allsektorite kindlaksmääramisega ajavahemikuks 2021–2030, mida peetakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest ohustatuks (ELT L 120, 8.5.2019, lk 2).

- (31) Komisjoni delegeeritud otsuses (EL) 2019/708 loetletud teatavaid sektoreid ei tuleks praeguses etapis siiski nende eripära tõttu käesolevas määruses käsitleda.
- (32) Eelkõige ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse orgaanilised kemikaalid tehniliste piirangute tõttu, mis praegu ei võimalda selgelt määratleda imporditud kaupade sisalduvaid heitkoguseid. Nende kaupade puhul on ELi HKSi raames kohaldatav võrdlusalus põhiparameeter, mis ei võimalda üksikute imporditud kaupade sisalduvate heitkoguste üheselt mõistetavat eraldamist. Sihipärasem eraldamine orgaanilistele kemikaalidele nõuab rohkem andmeid ja analüüsi.
- (33) Sarnased tehnilised piirangud kehtivad ka rafineerimistoodete suhtes, mille puhul ei ole võimalik kasvuhoonegaaside heidet ühemõtteliselt omistada üksikutele väljundtoodetele. Samal ajal ei ole ELi HKSi asjaomane võrdlusalus otseselt seotud konkreetsete toodetega, nagu bensiin, diislikütus või petrool, vaid rafineerimistehaste kogutoodanguga.
- (34) Alumiiniumist tooted aga tuleks kanda CBAMi, kuna nende puhul esineb väga suur kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Lisaks on nad mitmetes tööstuslikes rakendustes terasetoodetega omaduste poolest otseses konkurentsivõrre tulenevalt terasetoodetega väga sarnastest omadustest. Alumiiniumi lisamine on samuti asjakohane, kuna CBAMi kohaldamisala võiks üleminekuetapi lõpus laiendada ka kaudsetele heidetele.
- (35) Samamoodi tuleks sellised tooted nagu toruliitmikud või konstruktsioonid lisada CBAMi kohaldamisalasse, hoolimata nende tootmisprotsessis tekkivate heitkoguste madalast tasemest, kuna nende väljajätmine suurendaks tõenäosust hoida kõrvale terasetoodete lisamisest CBAMi, muutes järgmise etapi toodetega kauplemise struktuuri.

- (36) Seevastu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada teatavate toodete suhtes, mille tootmisel ei teki olulist heidet, näiteks malmi ja terase jäätmed (CN-koodi 7204 all), ferrosulamid (CN-koodi 7202 all) ja teatavad väetised (CN-koodi 3105 60 00 all).
- (37) Elektrienergia import tuleks lisada käesoleva määruse kohaldamisalasse, kuna see sektor tekitab 30 % liidu kasvuhoonegaaside koguheitest. Liidu tõhustatud kliimaeesmärgid suurendaksid CO₂ kulude erinevust elektrienergia tootmise vahel liidus ja väljaspool liitu. See suurenemine koos edusammudega liidu elektrivõrgu ühendamisel naaberriikide elektrivõrguga suurendaks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu suurenenud elektrienergia impordi tõttu, millest märkimisväärse osa toodavad söeküttel töötavad elektrijaamad.
- (37a) Selleks et vältida liigset koormust pädevatele riiklikele haldusasutustele ja importijatele, on asjakohane sätestada miinimumkünnis, millest allpool ei tuleks käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi kohaldada. See de minimis säte ei piira siiski selliste liidu või siseriikliku õiguse sätete jätkuvat kohaldamist, mis on vajalikud selleks, et tagada käesolevast määrusest ning eelkõige tollieskirjadest tulenevate kohustuste täitmine, sealhulgas pettuste ärahoidmine.
- (38) Kuna käesoleva määrusega hõlmatud kaupade importijad ei peaks täitma oma käesoleva määruse kohaseid CBAMi kohustusi impordi ajal, tuleks kohaldada konkreetseid haldusmeetmeid, et tagada kohustuste täitmine hilisemas etapis. Seepärast peaks importijatel olema õigus importida CBAMi tooteid alles pärast seda, kui nad on saanud loa pädevatelt asutustelt, kes vastutavad käesoleva määruse kohaldamise eest.

- (38a) Toll ei tohiks lubada kaupu importida ühelgi teisel isikul peale CBAMi kinnitatud deklarandi. Vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklitele 46 ja 48 võivad tolliasutused kontrollida kaupa, sealhulgas seoses CBAMi kinnitatud deklarandi identifitseerimisega, kaheksakohalise CN-koodiga, imporditud kauba koguse ja päritoluriigiga, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuriga. Komisjon peaks võtma ühiste riskikriteeriumide ja standardite kavandamisel vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 50 arvesse ka CBAMiga seotud riske.
- (38b) Üleminekuperioodil peaksid tolliasutused teavitama tollideklarante vajadusest esitada teavet, et edendada teabe kogumist ja teadlikkust vajadusest taotleda kinnitatud deklarandi staatust, kui see on asjakohane. Toll peaks sellise teabe edastama asjakohasel viisil, et tagada tollideklarantide teavitamine sellisest vajadusest.
- (39) CBAM peaks põhinema deklaratiivsel süsteemil, mille puhul CBAMi kinnitatud deklarant, kes võib esindada rohkem kui üht importijat, esitab igal aastal deklaratsiooni liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade sisalduvate heitkoguste kohta ja tagastab kõnealustele deklareeritud heitkogustele vastava arvu CBAMi sertifikaate.

- (40) CBAMi kinnitatud deklarandil peaks olema lubatud taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist vastavalt nende heitkoguste eest teistes jurisdiktsioonides juba makstud CO₂ hinnale.
- (41) Sisalduvaid deklareeritud heitkoguseid peaks tõendama isik, kelle on akrediteerinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008¹⁵ artikli 4 lõike 1 või komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067¹⁶ kohaselt määratud riiklik akrediteerimisasutus.
- (42) Süsteem peaks võimaldama kolmandate riikide tootmiskäitiste käitajatel registreerida end keskandmebaasis ja teha kaupade tootmisel tekkinud tõendatud sisalduvad kasvuhoonegaaside heitkogused kättesaadavaks CBAMi kinnitatud deklarantidele. Käitajal peaks olema võimalik otsustada, et tema nime, aadressi ja kontaktandmeid ei tehta keskandmebaasis üldsusele kättesaadavaks.
- (43) CBAMi sertifikaadid erinevad ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikutest, mille oluline tunnus on igapäevane enampakkumine. Vajadus kehtestada selge hind CBAMi sertifikaatidele muudab igapäevase avaldamise käitajate jaoks ülemäära koormavaks ja segadust tekitavaks, kuna igapäevased hinnad võivad avaldamisel aeguda. Seega kajastaks iganädalane CBAMi hindade avaldamine täpselt vabasse ringlusse lubatud ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute hinnasuundumust ja aitaks saavutada sama kliimaeesmärgi. Seepärast tuleks CBAMi sertifikaatide hinna arvutamise aluseks võtta pikem ajavahemik (nädal) kui ELi HKSigagi kehtestatud ajavahemik (päev). Komisjonile tuleks teha ülesandeks arvutada ja avaldada kõnealune keskmine hind.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

¹⁶ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94).

- (44) Selleks et võimaldada CBAMi kinnitatud deklarantidel paindlikult täita oma CBAMi kohustusi ja saada kasu ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute hinna kõikumisest, peaksid CBAMi sertifikaadid kehtima kaks aastat alates ostmise kuupäevast. CBAMi kinnitatud deklarandil peaks olema lubatud müüa üleliigselt ostetud sertifikaadid edasi. CBAMi kinnitatud deklarant peaks aasta jooksul koguma tagastamise ajal nõutavad sertifikaadid, mille künnised kehtestatakse iga kvartali lõpus.
- (45) Elektrienergia kui toote füüsilised omadused, eelkõige asjaolu, et elektronide tegelikku vooluhulka ei ole võimalik jälgida, õigustavad CBAMi veidi teistsugust ülesehitust. Standardmeetodina tuleks kasutada vaikeväärtusi ja CBAMi kinnitatud deklarantidel peaks olema võimalik taotleda oma CBAMi kohustuste arvutamist tegelike heitkoguste põhjal. Elektrienergia kaubandus erineb muude kaupadega kauplemisest eelkõige seetõttu, et sellega kaubeldakse omavahel ühendatud elektrivõrkude kaudu, kasutades elektribörse ja konkreetseid kauplemisvorme. Turgude liitmine on tihedalt reguleeritud elektrienergia kaubanduse vorm, mis võimaldab liita ostu- ja müügipakkumisi kogu liidus.

- (46) Selleks et vältida kõrvalehoidmise ohtu ning parandada elektrienergia impordist ja selle kaupades kasutamisest tuleneva tegeliku CO₂ heite jälgitavust, peaks tegelike heitkoguste arvutamine olema lubatud üksnes rangete tingimuste alusel. Eelkõige peaks olema vaja näidata, et määratud ülekandevõimsus on kindlalt registreeritud ning et on olemas otsene lepinguline suhe ostja ja taastuvelektrienergia tootja vahel või ostja ja sellise elektrienergia tootja vahel, kelle heitkogused on vaikeväärtusest väiksemad.
- (47) Energiaühenduse asutamislepingu¹⁷ osalised või põhjalikke ja laiaulatuslikke vabakaubanduspiirkondi hõlmavate assotsieerimislepingute osalised peavad järgima CO₂ heite vähendamise protsesse, mille tulemuseks peaks lõpuks olema ELi HKSi sarnaste või võrdväärsete CO₂ hinnastamise mehhanismide vastuvõtmine või nende osalemine ELi HKSi.
- (48) Kolmandate riikide integreerimine liidu elektrienergiaturule annab neile riikidele olulise stiimuli kiirendada üleminekut suure taastuvenergia osakaaluga energiasüsteemidele. Komisjoni määruses (EL) 2015/1222¹⁸ sätestatud elektrienergiaturgude liitmine võimaldab kolmandatel riikidel paremini integreerida taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiat elektrienergiaturule, vahetada sellist elektrienergiat tõhusalt laiemas piirkonnas, tasakaalustada pakkumist ja nõudlust suurema liidu turuga ning vähendada oma elektrienergia tootmise CO₂-mahukust. Kolmandate riikide integreerimine liidu elektrienergiaturule aitab samuti kaasa elektrienergiaga varustamise kindlusele nendes riikides ja naaberliikmesriikides.

¹⁷ Nõukogu 29. mai 2006. aasta otsus 2006/500/EÜ energiaühenduse lepingu sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse poolt (ELT L 198, 20.7.2006, lk 15).

¹⁸ Komisjoni 24. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised (ELT L 197, 25.7.2015, lk 24).

- (49) Kui kolmandad riigid ühendatakse tihedalt liidu elektrienergiaturuga turgude liitmise kaudu, tuleks leida tehnilised lahendused, et tagada CBAMi kohaldamine sellistest riikidest liidu tolliterritooriumile eksporditava elektrienergia suhtes. Kui tehnilisi lahendusi ei ole võimalik leida, peaksid liidetud turul osalevad kolmandad riigid saama kasu CBAMist tulenevast ajaliselt piiratud vabastusest kuni maksimaalselt 2030. aastani üksnes seoses elektrienergia ekspordiga, eeldusel et teatavad tingimused on täidetud. Samas peaksid need kolmandad riigid välja töötama töökava ja võtma kohustuse rakendada CO₂ hinnastamise mehhanismi, millega nähakse ette samaväärne hind nagu ELi HKSi, ning võtma kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, samuti kohandama oma õigusaktid liidu õigusaktidega keskkonna, kliima, konkurentsi ja energia valdkonnas. See erand tuleks tühistada, kui on põhjust arvata, et asjaomane riik ei täida oma kohustusi või ei ole 2030. aastaks vastu võtnud ELi HKSi samaväärset HKSi.
- (50) Aastatel 2023–2025 tuleks kohaldada üleminekuperioodi. Kohaldada tuleks ilma finantskohandusteta CBAMi, et hõlbustada mehhanismi sujuvat kasutuselevõttu, vähendades seega kaubandust kahjustava mõju ohtu. Importijad peaksid esitama kord kvartalis andmed kalendriaasta kõnealuses kvartalis imporditud kaupades sisalduvate heitkoguste kohta, kirjeldades üksikasjalikult otseseid ja kaudseid heiteid ning välismaal tegelikult makstud CO₂ hinda.
- (51) CBAMi nõuetekohase toimimise hõlbustamiseks ja tagamiseks peaks komisjon toetama käesolevas määruses sätestatud teatavate ülesannete täitmise eest vastutavaid pädevaid asutusi nende kohustuste täitmisel.

- (51a) Jälgida ja käsitleda tuleks käesolva määruse täitmisest kõrvalehoidumist, sealhulgas juhul, kui ettevõtjad saaksid oma kaupu vähesel määral muuta ilma nende põhiomadusi muutmata, või saadetisi kunstlikult osadeks jagada, et vältida käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmist. Samuti tuleks jälgida olukordi, kus kaubad saadetakse enne nende ELi turule importimist mõnda riiki või piirkonda, et vältida käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmist, või kus riigid ekspordiksid oma vähem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid liitu ja hoiaksid rohkem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid teiste turgude jaoks.
- (52) Komisjon peaks hindama käesoleva määruse kohaldamist enne 1. jaanuari 2026 ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Kõnealuse hindamise raames peaks komisjon koguma vajalikku teavet, et laiendada käesoleva määruse kohaldamisala nii kiiresti kui võimalik kaudsetele heidetele ning muudele kaupadele ja teenustele, mille puhul võib tekkida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Komisjoni aruanne peaks sisaldama ka hinnangut mehhanismi mõju kohta kasvuhoonegaaside heite ülekandumisele, sealhulgas seoses ekspordiga, samuti selle majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse mõju kohta kogu liidus, samuti konkurentsivõime kohta siseturul, võttes arvesse liidu tolliterritooriumi osaks olevate äärepoolseimate piirkondade ja saareriikide eripärasid ja kitsendusi. Kaudsete heitkoguste puhul tuleks hindamisel arvesse võtta ELi tootjate kokkupuudet CO₂ kuludega, mis kajastuvad elektrienergia hindades.
- (52a) Komisjon peaks samuti esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta enne 1. jaanuari 2029 ja seejärel iga kahe aasta tagant. Need aruanded peaksid sisaldama hinnangut mehhanismi mõju kohta.

- (53) Eespool toodut arvesse võttes tuleks jätkata dialoogi kolmandate riikidega ning luua võimalused koostööks ja lahendusteks, mis võiksid olla aluseks konkreetsetele valikutele, mis tehakse meetme ülesehituse üksikasjade kohta selle rakendamise ajal, eelkõige üleminekuperioodil.
- (54) Komisjon peaks püüdma erapooletult ja kooskõlas ELi rahvusvaheliste kohustustega teha koostööd kolmandate riikidega, kelle ELi suunduvat eksporti käesolev määrus mõjutab, et uurida võimalusi dialoogiks ja koostööks seoses käesolevas määruses ja sellega seotud rakendusaktides sätestatud mehhanismi konkreetsete elementide rakendamisega. Samuti tuleks uurida võimalusi lepingute sõlmimiseks, et võtta arvesse nende CO₂ heite maksustamise mehhanismi. EL peaks sel eesmärgil andma arenguriikidele ja vähim arenenud riikidele tehnilist abi.
- (54a) CBAMi loomine nõuab kahepoolse, mitmepoolse ja rahvusvahelise koostöö arendamist kolmandate riikidega, sealhulgas selliste riikide liidu paralleelset loomist, milles on CO₂ heite maksustamise või muud võrreldavad vahendid juba kasutusel (nn kliimaklubi), et edendada ambitsioonikat kliimapoliitikat kõigis riikides ja sillutada teed ülemaailmsele CO₂ heite maksustamisele.
- (55) Kuna CBAMi eesmärk on soodustada puhtamaid tootmisprotsesse, on EL võtnud endale kohustuse teha koostööd madala ja keskmise sissetulekuga riikidega, et vähendada nende töötleva tööstuse CO₂ heidet roheline kokkuleppe välismõõtme osana ja kooskõlas Pariisi kokkuleppes tulenevate rahvusvaheliste kohustustega. Liit peaks nendele riikidele, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni poolt kindlaks määratud vähim arenenud riikidele andma vajalikku tehnilist abi, et aidata tagada nende kohanemine käesoleva määrusega kehtestatud uute kohustustega.

- (56) Käesoleva määruse sätted ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679¹⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725²⁰ kohaldamist.
- (58) Et vältida käesoleva määruse sätetest kõrvalehoidmist, tuleks komisjonile delegeerida ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitused võtta vastu õigusakte I lisas sätestatud kaupade loetelu täiendamiseks.
- (59) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

²¹ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

- (60) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²².
- (61) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, samuti kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ning asjakohasel juhul haldus- ja rahalisi karistusi.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

I peatükk

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (edaspidi „CBAM“) I lisas loetletud kaupade sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkoguste käsitlemiseks nende importimisel liidu tolliterritooriumile, et vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu.
2. CBAM täiendab direktiiviga 2003/87/EÜ loodud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, kohaldades samaväärseid eeskirju käesoleva määruse artiklis 2 osutatud kaupade liidu tolliterritooriumile importimise suhtes.
3. Mehhanismist saab järk-järgult alternatiiv direktiivi 2003/87/EÜ alusel kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vältimiseks loodud mehhanismidele, eelkõige lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisele vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 10a.

Artikkel 2
Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse I lisas loetletud kolmandatest riikidest pärit kaupade suhtes, kui need kaubad või nendest kaupadest saadud töödeldud tooted, mis on saadud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013²³ artiklis 256 osutatud seestöötlemise protseduuri tulemusena, imporditakse liidu tolliterritooriumile.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse I lisas loetletud kolmandatest riikidest pärit kaupade suhtes, kui need kaubad või nendest kaupadest saadud töödeldud tooted, mis on saadud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 256 osutatud seestöötlemise protseduuri tulemusena, tuuakse tehissaartele, paiksetele või ujuvatele rajatistele või muudele rajatistele, mis asuvad liikmesriigi mandrilaval või majandusvööndis, mis piirneb liidu tolliterritooriumiga. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse üksikasjalikud tingimused CBAMi kohaldamiseks selliste kaupade suhtes, eelkõige seoses mõistetega, mis on samaväärsed liidu tolliterritooriumile importimise ja vabasse ringlusse lubamise mõistetega, seoses selliste kaupade CBAMi deklaratsiooni esitamisega seotud menetlustega ja tolliasutuste tehtava kontrolliga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

- 2a. Erandina lõigetest 1 ja 2 ei kohaldata käesolevat määrust I lisa loetletud kaupade suhtes, mis on liidu tolliterritooriumile imporditud ja mille tegelik väärtus ühe saadetise kohta ei ületa 150 eurot.
3. Erandina lõigetest 1 ja 2 ei kohaldata käesolevat määrust II lisa A jaos loetletud riikidest ja territooriumidelt pärit kaupade suhtes.
4. Imporditud kaubad loetakse kolmandatest riikidest pärinevateks vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 59 määratletud mittesooduspäritolu reeglile.
5. Riigid ja territooriumid loetletakse II lisa A jaos, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
- a) kõnealuse riigi või territooriumi suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt kehtestatud ELi HKSi või kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi ja liidu vahel on sõlmitud leping, millega ELi HKS ühendatakse täielikult selle kolmanda riigi või territooriumi heitkogustega kauplemise süsteemiga;
 - b) hind, mida makstakse riigis, kust kaubad pärinevad, nõutakse nendes kaupades sisalduvatelt heitkogustelt tegelikult sisse, ilma et tehtaks muid rabatte peale nende, mida kohaldatakse ka ELi HKSi.

6. (välja jäetud)

7. Kui kolmandal riigil või territooriumil on elektrienergiaturg, mis on turgude liitmise teel integreeritud liidu elektrienergia siseturuga, ning ei ole tehnilist lahendust CBAMi kohaldamiseks kõnealusest kolmandast riigist või kolmandalt territooriumilt liitu imporditava elektrienergia suhtes, vabastatakse selline elektrienergia import kõnealusest riigist või kõnealuselt territooriumilt CBAMi kohaldamisest, kui komisjoni hinnangul on täidetud kõik järgmised tingimused vastavalt lõikele 8:

- a) kolmas riik või territoorium on sõlminud liiduga lepingu, milles sätestatakse kohustus kohaldada liidu õigust elektrienergia valdkonnas, sealhulgas taastuvate energiaallikate arendamist käsitlevaid õigusakte, ning muid energia-, keskkonna- ja konkurentsieeskirju;
- b) kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi siseriiklike õigusaktidega rakendatakse liidu elektrienergiaturgu käsitlevate õigusaktide peamisi sätteid, sealhulgas taastuvate energiaallikate arendamist ja elektrienergiaturgude ühendamist käsitlevaid sätteid;
- c) kolmas riik või territoorium on esitanud komisjonile tegevuskava, mis sisaldab punktides d ja e sätestatud tingimuste täitmiseks vajalike meetmete vastuvõtmise ajakava;
- d) kolmas riik või territoorium on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning on vastavalt ametlikult sõnastanud ja vajaduse korral edastanud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele sajandi keskpaigani ulatuva vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu strateegia, mis on selle eesmärgiga kooskõlas, ning on seda kohustust oma siseriiklikes õigusaktides rakendanud;

- e) kolmas riik või territoorium on punkti c kohase tegevuskava rakendamisel teinud märkimisväärsed edusamme kliimameetmete valdkonna siseriiklike õigusaktide liidu õigusega vastavusse viimisel kõnealuse tegevuskava alusel, sealhulgas CO₂ heite maksustamise suunas liiduga samaväärsel tasemel vähemalt seoses elektrienergia tootmisega. ELi HKSiga samaväärsel hinnaga heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamine elektrienergia puhul viiakse lõpule 1. jaanuariks 2030;
 - f) kolmas riik või territoorium on kehtestanud tõhusa süsteemi, et hoida ära elektrienergia kaudne import liitu muudest kolmandatest riikidest, mis ei täida punktides a–e sätestatud nõudeid.
8. Lõike 7 punktides a–f sätestatud tingimustele vastav kolmas riik või territoorium loetletakse II lisa B jaos ning ta esitab lõike 7 punktide a–f kohaste tingimuste täitmise kohta kaks aruannet, ühe enne 1. juulit 2025 ja teise enne 1. juulit 2029. Komisjon hindab 31. detsembriks 2025 ja 31. detsembriks 2029, eelkõige lõike 7 punkti c kohase tegevuskava ning kolmandalt riigilt või territooriumilt saadud aruannete alusel, kas kõnealune kolmas riik või territoorium täidab jätkuvalt lõikes 7 sätestatud tingimusi.
9. II lisa B jaos loetletud kolmas riik või territoorium jäetakse kõnealusest loetelust välja:
- a) kui komisjonil on põhjust arvata, et riik või territoorium ei ole teinud piisavaid edusamme mõne lõike 7 punktides a–f loetletud nõude täitmiseks, või kui riik või territoorium on võtnud meetmeid, mis ei ole kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnavalastel õigusaktides sätestatud eesmärkidega;

- b) kui kolmas riik või territoorium on võtnud meetmeid, mis on vastuolus tema CO₂ heite vähendamise eesmärkidega, näiteks riikliku toetuse andmine sellise uue tootmisvõimsuse loomiseks, mis tekitab rohkem kui 550 grammi fossiilkütusest pärinevat CO₂ ühe kilovatt-tunni elektrienergia kohta.
10. Käesoleva määruse täiendamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, kehtestades nõuded ja menetlused riikidele või territooriumidele, mis on II lisa B jaos esitatud loetelust välja jäetud, et tagada käesoleva määruse kohaldamine nende territooriumil seoses elektrienergiaga. Kui sellistel juhtudel ei ole turgude liitmine käesoleva määruse kohaldamisega kooskõlas, võib komisjon otsustada jätta kolmandad riigid või territooriumid liidu turgude liitmisest välja ning nõuda võimsuse otsest jaotamist liidu ja kolmanda riigi piiril, et saaks kohaldada CBAMi.
11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte II lisa A ja B jaos esitatud kolmandate riikide või territooriumide loetelude muutmiseks, lisades või välja jättes kolmanda riigi või territooriumi, sõltuvalt sellest, kas lõigetes 5, 7 või 9 sätestatud tingimused kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi suhtes on täidetud.
12. Liit võib sõlmida kolmandate riikidega lepinguid, et võtta artikli 9 kohaldamisel arvesse nende riikide CO₂ heite maksustamise mehhanisme.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kaup“ – 1. lisas loetletud kaup;
- 2) „kasvuhoonegaasid“ – kasvuhoonegaasid, nagu on määratletud I lisas seoses iga kõnealuses lisas loetletud kaubaga;
- 3) „heitkogus“ – kaupade tootmisest pärinevate kasvuhoonegaaside heide atmosfääri;
- 4) „import“ – määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 201 sätestatud vabasse ringlusse lubamine;
- 5) „ELi HKS“ – ELi heitkogustega kauplemise süsteem seoses direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusaladega, välja arvatud lennutegevus;
- 5a) „tolliterritoorium“ – määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 4 määratletud territoorium;
- 6) „kolmas riik“ – väljaspool liidu tolliterritooriumi asuv riik või territoorium;
- 7) „mandrilava“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis määratletud mandrilava;
- 8) „majandusvöönd“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis määratletud majandusvöönd, mille liikmesriik on selle konventsiooni kohaselt kuulutanud majandusvööndiks;

- 8a) „tegelik väärtus“ – kaubanduslikku laadi kauba tegelik väärtus, nagu on määratletud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikli 1 lõikes 48;
- 9) „turgude liitmine“ – ülekandevõimsuse jaotamine liidu süsteemi kaudu, mis sobitab samaaegselt korraldusi ja jaotab piirkonnaülest võimsust, nagu on sätestatud komisjoni määruses (EL) 2015/1222;
- 10) „võimsuse otsene jaotamine“ – elektrienergiaga kauplemisest eraldatud piiriülese ülekandevõimsuse jaotamine;
- 11) „pädev asutus“ – käesoleva määruse artikli 11 kohaselt iga liikmesriigi määratud asutus;
- 12) „toll“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 lõikes 1 määratletud liikmesriikide tolliasutused;
- 13) „importija“ – isik, kes esitab kauba vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni enda nimel ja enda eest, või kui tollideklaratsiooni esitab kaudne tolliesindaja vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 18, siis isik, kelle eest selline deklaratsioon esitatakse;
- 13a) „tollideklarant“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 lõikes 15 määratletud isik, kes esitab kaupade vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni enda nimel, või isik, kelle nimel selline deklaratsioon esitatakse;
- 13b) „CBAMi kinnitatud deklarant“ – deklarant, kelle on kinnitanud pädev asutus kooskõlas artikliga 17;

- 14) „isik“ – füüsiline isik, juriidiline isik ja mis tahes isikute ühendus, mis ei ole juriidiline isik, kuid mis saab liidu või siseriikliku õiguse kohaselt teha õigustoiminguid;
- 14a) „liikmesriigis asuv isik“:
- a) füüsilise isiku puhul isik, kelle elukoht on liikmesriigis;
 - b) juriidilise isiku või isikute ühenduse puhul isik, kelle registrijärgne asukoht, peakorter või püsiv tegevuskoht asub liikmesriigis;
- 14b) „ettevõtjate registreerimise ja identifitseerimise number“ (EORI-number) – tolliasutuses registreerumise eesmärgil tolliasutuse määratud number vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 9;
- 15) „otseheited“ – selliste kaupade tootmisprotsessidest tulenevad heited, sealhulgas tootmisprotsessis kasutatud soojus- ja jahutusenergia tootmisel tekkivad heited, olenemata soojus- ja jahutusenergia tootmise asukohast, ning sealhulgas kaupu tootva käitise piirides toodetud elektrienergia;
- 16) „sisalduvad heitkogused“ – kaupade tootmise käigus tekkivad otseheited, mis arvutatakse III lisas sätestatud meetodite kohaselt;
- 17) „CO₂ ekvivalenttonn“ – üks tonn süsinikdioksiidi (CO₂) või mõne teise I lisas loetletud sellise kasvuhoonegaasi kogus, millel on samaväärne võime tekitada ülemilmset soojenemist;

- 18) „CBAMi sertifikaat“ – elektrooniline sertifikaat, mis vastab ühele tonnile kaupades sisalduvatele heitkogustele;
- 19) „tagastamine“ – CBAMi sertifikaatide tasaarveldamine imporditud kaubas sisalduvate deklareeritud heitkogustega;
- 20) „tootmisprotsessid“ – keemilised ja füüsikalised protsessid, mis viiakse läbi kaupade tootmiseks käitises;
- 21) „vaikeväärtus“ – väärtus, mis arvutatakse või saadakse teisestest andmetest, mis näitavad kaupades sisalduvaid heitkoguseid;
- 22) „tegelik heide“ – heide, mis on arvutatud kaupade tootmisprotsesside esmaste andmete põhjal;
- 23) hind“ – rahasumma, mida makstakse kolmandas riigis kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi alusel maksu või lubatud heitkoguse ühikute kujul, arvutatuna sellise meetmega hõlmatud ja kaupade tootmise käigus vabanevate kasvuhoonegaaside põhjal;
- 24) „käitis“ – paikne tehniline üksus, kus toimub tootmisprotsess;
- 25) „käitaja“ – isik, kes käitab või kontrollib käitist kolmandas riigis;

- 26) „riiklik akrediteerimisasutus“ – riiklik akrediteerimisasutus, mille iga liikmesriik on määranud vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 4 lõikele 1;
- 27) „ELi HKSi lubatud heitkoguse ühik“ – direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis a osutatud lubatud heitkoguse ühik seoses kõnealuse direktiivi I lisas loetletud tegevusaladega, välja arvatud lennutegevus;
- 28) „kaudsed heited“ – kaupade tootmisprotsesside käigus tarbitava elektrienergia tootmisel tekkivad heited, välja arvatud kaupu tootva käitise piires toodetud elektrienergia.

II peatükk

CBAMi kinnitatud deklarantide kohustused ja õigused

Artikkel 4

Kaupade import

Kaupu impordib liidu tolliterritooriumile üksnes CBAMi kinnitatud deklarant.

Artikkel 5

Kinnituse taotlemine

1. Enne kauba importimist liidu tolliterritooriumile peab iga liikmesriigis asuv importija taotlema CBAMi kinnitatud deklarandi staatust. Kui selline importija kasutab kaudset esindamist kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikliga 18 ja kui kaudne tolliesindaja nõustub tegutsema CBAMi kinnitatud deklarandina, esitab taotluse kaudne tolliesindaja.
 - 1a. Kui importija ei asu liikmesriigis, esitab lõikes 1 osutatud taotluse kaudne tolliesindaja.
 - 1b. Selline taotlus esitatakse artikli 14 kohaselt loodud keskregistri kaudu.
2. Erandina lõikest 1, kui elektrienergia impordiks mõeldud ülekandevõimsust jaotatakse võimsuse otsese jaotamise teel, käsitatakse isikut, kellele on jaotatud võimsus impordiks ja kes määrab selle impordiks mõeldud võimsuse, käesoleva määruse kohaldamisel CBAMi kinnitatud deklarandina liikmesriigis, kus isik elektrienergia impordi deklareerib. Importi tuleb mõõta piiri kohta ajavahemikel, mis ei ole pikemad kui üks tund, ning ekspordi või transiidi mahaarvamine sama tunni jooksul ei ole võimalik.

3. Kinnituse taotlus sisaldab järgmist teavet taotleja kohta:
- a) nimi, aadress ja kontaktandmed;
 - b) EORI-number;
 - c) peamine majandustegevus liidus;
 - d) taotleja asukohaliikmesriigi maksuhalduri tõend selle kohta, et taotleja suhtes ei ole riiklike maksuvõlgade täitmata sissenõudekorraldust;
 - e) kirjalik kinnitus selle kohta, et taotleja ei ole taotluse esitamise aastale eelnenud viie aasta jooksul olnud seotud kas tollialaste õigusaktide, maksustamiseskirjade turukuritarvitusi käsitlevate eeskirjade raske ega korduva rikkumisega, sealhulgas asjaolu kohta, et ta ei ole toime pannud oma majandustegevusega seotud raskeid kuritegusid;
 - f) teave, mis näitab, et taotlejal on käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks vajalik finants- ja tegevussuutlikkus, ning, kui pädev asutus otsustab riskianalüüsi alusel seda nõuda, siis nimetatud teavet tõendavad dokumendid, nagu viimase kolme lõpetatud majandusaasta kasumiaruanne ja bilanss;

- g) liidu tolliterritooriumile imporditud kauba hinnanguline rahaline väärtus ja maht kaubaliikide kaupa kalendriaastal, mille jooksul taotlus esitati, ja järgmisel kalendriaastal;
- h) vajaduse korral nende isikute nimed ja kontaktandmed, kelle eest taotleja tegutseb.

- 4. Taotleja võib igal ajal oma taotluse tagasi võtta.
- 5. CBAMi kinnitatud deklarant teavitab pädevat asutust viivitamata kõigist käesoleva artikli lõike 3 kohaselt esitatud teabe muudatustest, mis on toimunud pärast CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse andmist käsitleva otsuse vastuvõtmist vastavalt artiklile 17 ning mis võivad mõjutada kõnealust otsust või selle kohaselt antud kinnituse sisu.
- 6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles käsitletakse taotluse standardvormi ning menetlusi keskregistri kaudu taotluste esitamiseks, menetlust, mida pädev asutus peab järgima, ja tähtaegu, millest tuleb lõike 1 kohaste kinnituse taotluste menetlemisel kinni pidada, samuti eeskirju, mille alusel pädev asutus elektrienergia impordiga seotud CBAMi kinnitatud deklarante identifitseerib. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6
CBAMi deklaratsioon

1. Iga aasta 31. maiks esitab iga CBAMi kinnitatud deklarant pädevale asutusele eelmise kalendriaasta kohta CBAMi deklaratsiooni. Selline CBAMi deklaratsioon esitatakse artikli 14 kohaselt loodud keskregistri kaudu.
2. CBAMi deklaratsioon sisaldab järgmisi andmeid:
 - a) eelmise kalendriaasta jooksul imporditud iga kaubaliigi üldkogus, väljendatuna elektrienergia puhul megavatt-tundides ja muude kaupade puhul tonnides;
 - b) nendes kaupades sisalduvate heitkoguste kogunäitaja, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides elektrienergia megavatt-tunni kohta või muude kaupade puhul CO₂ ekvivalenttonnides iga kaubaliigi tonni kohta, arvutatuna vastavalt artiklile 7 ja tõendatud vastavalt artiklile 8;
 - c) selliste tagastamisele kuuluvate CBAMi sertifikaatide koguarv, mis vastavad lõike 2 punktis b osutatud kaupades sisalduvate heitkoguste kogunäitajale pärast vähendust, mis tuleneb päritoluriigis artikli 9 kohaselt makstud CO₂ hinnast, ja kohandust, mis on vajalik selleks, et kajastada seda, millises ulatuses eraldatakse ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikuid tasuta vastavalt artiklile 31.

3. Kui imporditakse määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 256 osutatud seestöötlemise protseduuri tulemusena saadud töödeldud tooteid, esitab CBAMi kinnitatud deklarant CBAMi deklaratsioonis nendes kaupades sisalduvad heitkogused, mis suunati seestöötlemise protseduurile ja mille tulemusena saadi imporditud töödeldud tooted, isegi kui töödeldud tooteid ei ole käesoleva määruse I lisas loetletud. Seda sätet kohaldatakse ka juhul, kui seestöötlemise protseduuril saadud töödeldud tooted on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 205 osutatud tagasitoodud kaup.
4. Kui I lisas loetletud imporditud kaup on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 259 osutatud välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toode, esitab CBAMi kinnitatud deklarant CBAMi deklaratsioonis üksnes väljaspool liidu tolliterritooriumi toimunud töötlemistoimingu heited.
5. Kui imporditud kaup on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 203 osutatud tagasitoodud kaup, märgib CBAMi kinnitatud deklarant CBAMi deklaratsioonis eraldi „nullheite“ kõnealusele kaubale vastavate sisalduvate heitkoguste kogunäitaja kohta.

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad standardvormingut, sealhulgas üksikasjalikku teavet lõikes 2 osutatud kogunäitajate kohta käitiste, päritoluriikide ja kaubaliikide kaupa, eelkõige seoses sisalduvate heitkoguste ja makstud CO₂ hinnaga, ning CBAMi deklaratsiooni keskregistri kaudu esitamise korda ja lõike 2 punktis c nimetatud CBAMi sertifikaatide tagastamise korda kooskõlas artikli 22 lõikega 1, eelkõige seoses protsessi ja tagastatavate sertifikaatide valikuga kinnitatud deklarandi poolt. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Sisalduvate heitkoguste arvutamine

1. Kaupades sisalduvad heitkogused arvutatakse III lisa sätestatud meetodite kohaselt.
2. Muudes kaupades kui elektrienergia sisalduvad heitkogused määratakse kindlaks tegelike heitkoguste põhjal III lisa punktides 2 ja 3 sätestatud meetodite kohaselt. Kui tegelikke heitkoguseid ei ole võimalik nõuetekohaselt kindlaks määrata, määratakse sisalduvad heitkogused kindlaks vaikeväärtuste alusel vastavalt III lisa punktis 4.1 sätestatud meetoditele.
3. Imporditud elektrienergias sisalduvad heitkogused määratakse kindlaks vaikeväärtuste alusel vastavalt III lisa punktis 4.2 sätestatud meetodile, välja arvatud juhul, kui CBAMi kinnitatud deklarant põhjendab, et III lisa punktis 5 loetletud kriteeriumid sisalduvate heitkoguste kindlaks määramiseks tegelike heitkoguste põhjal on täidetud.

4. CBAMi kinnitatud deklarant peab arvestust andmete üle, mis on vajalikud sisalduvate heitkoguste arvutamiseks vastavalt IV lisas sätestatud nõuetele. Need andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendajad saaksid tõendada sisalduvaid heitkoguseid vastavalt artiklile 8 ja V lisale ning et pädev asutus saaks läbi vaadata CBAMi deklaratsiooni vastavalt artikli 19 lõikele 1.
5. CBAMi kinnitatud deklarant säilitab lõikes 4 osutatud andmed, sealhulgas tõendaja aruande, kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil CBAMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.
6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad III lisas sätestatud arvutusmeetodite elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride, heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtuste ja vaikeväärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse vaikeväärtuste kindlaksmääramise aluseks olevate andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine, ning sealhulgas nende kaupade täpsem määratlemine, mida käsitatakse „lihtsate kaupadena“ ja „keerukate kaupadena“ III lisa punkti 1 tähenduses. Kui see on objektiivselt põhjendatud, sätestatakse kõnealustes õigusaktides, et vaikeväärtusi saab konkreetsete alade, piirkondade või riikide puhul kohandada, et võtta arvesse heiteid mõjutavaid konkreetseid objektiivseid tegureid, nagu peamised energiaallikad või tööstusprotsessid. Need rakendusaktid tuginevad olemasolevatele õigusaktidele, mis käsitlevad direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitiste heitkoguste ja tegevust puudutavate andmete tõendamist, eelkõige komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2018/2067.
7. Käesoleva artikli lõikes 6 osutatud rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele.

Artikkel 8

Sisalduvate heitkoguste tõendamine

1. CBAMi kinnitatud deklarant tagab, et artikli 6 kohaselt esitatud CBAMi deklaratsioonis deklareeritud sisalduvate heitkoguste kogunäitajat on tõendanud artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja, tuginedes V lisas sätestatud tõendamispõhimõtetele.
2. Kolmandas riigis registreeritud käitistes artikli 10 kohaselt toodetud kaupade sisalduvate heitkoguste puhul võib CBAMi kinnitatud deklarant lõikes 1 osutatud kohustuse täitmiseks kasutada talle artikli 10 lõike 7 kohaselt avaldatud tõendatud teavet.
3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad lõikes 1 osutatud tõendamispõhimõtteid seoses võimalusega vabastada tõendaja kohustusest külastada käitist, kus toodetakse asjaomaseid kaupu, seoses künniste kehtestamisega, mille alusel otsustada, kas väärkajastamised või mittevastavused on olulised, ning seoses tõendamisaruande jaoks vajalike tõendavate dokumentidega, sealhulgas nende vorminguga. Seda tehes püüab komisjon saavutada kooskõla komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/2067 sätestatud menetlustega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Päritoluriigis makstud CO₂ hind

1. CBAMi kinnitatud deklarant võib oma CBAMi deklaratsioonis taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse päritoluriigis deklareeritud sisalduvate heitkoguste eest makstud CO₂ hinda. hinda võib arvesse võtta ainult sel määral, mil see on tegelikult makstud, võttes arvesse mis tahes rabatti või mis tahes muud päritoluriigis kättesaadavat kompensatsiooni, mis oleks kaasa toonud CO₂ hinna alandamise.
2. CBAMi kinnitatud deklarant peab arvestust dokumentide üle, mis on vajalikud tõendamaks, et deklareeritud sisalduvate heitkoguste suhtes kohaldati CO₂ hinda kauba päritoluriigis ning see hind on tegelikult makstud, nagu on osutatud lõikes 1. CBAMi kinnitatud deklarant säilitab eelkõige tõendid saadaolevate rabattide või muus vormis kompensatsioonide kohta, eelkõige viited kõnealuse riigi asjakohastele õigusaktidele. Neid dokumente tõendab CBAMi kinnitatud deklarandist sõltumatu ja päritoluriigi ametiasutustest sõltumatu isik. CBAMi kinnitatud deklarant säilitab ka tõendid CO₂ hinna tegeliku tasumise kohta.
3. CBAMi kinnitatud deklarant säilitab lõikes 2 osutatud andmed kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil CBAMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.

4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad lõike 1 kohaselt tegelikult makstud aasta keskmise CO₂ hinna ümberarvestamist tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vastavaks vähendamiseks, sealhulgas välisvaluutas tegelikult makstud CO₂ hinna konverteerimist eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel, CO₂ hinna tegeliku maksmise kohta nõutavaid tõendeid, näited lõikes 1 osutatud asjaomaste rabattide või muus vormis kompensatsioonide kohta ning lõikes 2 osutatud sõltumatu isiku kvalifikatsiooni ja sõltumatuse kindlakstegemise tingimusi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Käitajate ja käitiste registreerimine kolmandates riikides

1. Kolmandas riigis asuva käitise käitaja taotlusel registreerib komisjon teabe käitaja ja tema käitise kohta artiklis 14a osutatud keskandmebaasis.
2. Lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus peab sisaldama järgmist registreerimisel keskandmebaasi lisatavat teavet:
 - a) käitaja nimi, aadress ja kontaktandmed;
 - b) iga käitise asukoht, sealhulgas täielik aadress ja geograafilised koordinaadid, mis on väljendatud pikkus- ja laiuskraadides kuue kümnendkohaga;
 - c) käitise peamine majandustegevus.

3. Komisjon teavitab käitajat keskandmebaasis registreerimisest. Registreerimine kehtib viis aastat alates käitise käitaja teavitamise kuupäevast.
4. Käitaja teavitab komisjoni viivitamata kõigist lõikes 2 osutatud teabes pärast registreerimist toimunud muutustest ning komisjon ajakohastab asjaomast teavet.
5. Käitaja peab:
 - a) määrama kindlaks sisalduvad heitkogused, mis on arvutatud vastavalt III lisas sätestatud meetoditele lõikes 1 osutatud käitises toodetud kaupade liikide kaupa;
 - b) tagama, et artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja tõendab punktis a osutatud sisalduvad heitkogused kooskõlas V lisas sätestatud tõendamispõhimõtetega;
 - c) säilitama nelja aasta jooksul pärast tõendamist koopia tõendamisaruandest ja andmed teabe kohta, mis on vajalik kaupades sisalduvate heitkoguste arvutamiseks vastavalt IV lisas kehtestatud nõuetele.
6. Lõike 5 punktis c osutatud andmed peavad olema piisavalt üksikasjalik, et võimaldada sisalduvate heitkoguste tõendamist kooskõlas artikliga 8 ja V lisaga ning võimaldada igal pädeval asutusel vaadata kooskõlas artikli 19 lõikega 1 läbi CBAMi deklaratsioon, mille on esitanud CBAMi kinnitatud deklarant, kellele asjaomane teave on lõike 7 kohaselt avaldatud.

7. Käitaja võib avaldada CBAMi kinnitatud deklarandile teabe lõikes 5 osutatud sisalduvate heitkoguste tõendamise kohta. CBAMi kinnitatud deklarandil on õigus kasutada avaldatud teavet artiklis 8 osutatud kohustuse täitmiseks.
8. Käitaja võib igal ajal taotleda enda kustutamist andmebaasist. Sellise taotluse korral ja pärast riiklike pädevate asutuste teavitamist kustutab komisjon keskandmebaasist kõnealuse käitaja ja tema käitise kohta käiva teabe, tingimusel et selline teave ei ole esitatud CBAMi deklaratsioonide läbivaatamiseks vajalik. Pärast seda, kui komisjon on andnud käitajale võimaluse olla ära kuulatud ja olles konsulteerinud asjaomaste riiklike pädevate asutustega, võib ta samuti teabe registrist kustutada, kui ta leiab, et teave ei ole enam täpne. Komisjon teavitab sellisest kustutamisest liikmesriikide pädevaid asutusi.

III peatükk

Pädevad asutused

Artikkel 11

Pädevad asutused

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, ja teavitab sellest komisjoni.

Komisjon teeb pädevate asutuste loetelu liikmesriikidele teatavaks ja avaldab selle teabe *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Pädevad asutused vahetavad teavet, mis on oluline või asjakohane nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmiseks.

Artikkel 12

Komisjon

Lisaks ülesannetele, mida komisjon täidab käesoleva määruse muude sätete alusel, abistab komisjon pädevaid asutusi nende käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel ja koordineerib nende tegevust, toetades selle valdkonna parimate tavade vahetamist ja nende kohta suuniste väljaandmist ning edendades piisavat teabevahetust ja koostööd pädevate asutuste vahel ning pädevate asutuste ja komisjoni vahel.

Artikkel 13

Ametisaladus ja teabe avalikustamine

1. Kogu teabe suhtes, mida pädev asutus või komisjon oma ülesandeid täites saab ning mis on oma olemuselt konfidentsiaalne või konfidentsiaalsena esitatud, kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus. Pädev asutus või komisjon ei avalda sellist teavet ilma seda andnud isiku või asutuse otsese loata või välja arvatud juhul, kui avalikustamise kohustus tuleneb liidu või liikmesriigi õigusest.
2. Pädevad asutused ja komisjon võivad siiski jagada sellist teavet teiste liikmesriikide pädevate asutustega, tolliasutustega, haldus- või kriminaalkaristuste eest vastutavate asutustega, komisjoniga ja Euroopa Prokuratuuriga, et tagada käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmine ja tollialaste õigusaktide kohaldamine. Sellise jagatud teabe suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus ja seda ei tohi avalikustada ühelegi teisele isikule või ametiasutusele, välja arvatud juhul, kui avalikustamise kohustus tuleneb liidu või liikmesriigi õigusest.

Artikkel 14
Keskregister

1. Komisjon loob CBAMi kinnitatud deklarantide keskregistri standardse elektroonilise andmebaasi kujul, mis sisaldab andmeid kõnealuste CBAMi kinnitatud deklarantide CBAMi sertifikaatide kohta. Komisjon teeb kõnealuses registris sisalduva teabe liikmesriikide tolliasutustele ja pädevatele asutustele automaatselt ja reaalsajas kättesaadavaks.
2. Lõikes 1 osutatud register sisaldab kontosid, mis hõlmavad teavet iga CBAMi kinnitatud deklarandi kohta ja eelkõige järgmist teavet:
 - a) CBAMi kinnitatud deklarandi nimi ja kontaktandmed;
 - b) CBAMi kinnitatud deklarandi EORI-number;
 - c) CBAMi konto number;
 - d) iga CBAMi kinnitatud deklarandi CBAMi sertifikaatide arv, müügihind, ostukuupäev, tagastamise kuupäev või tagasiostu kuupäev või tühistamise kuupäev.
3. Registris sisalduv lõikes 2 osutatud teave on konfidentsiaalne.

Artikkel 14a
Kolmandates riikides asuvate käitajate ja käitiste keskandmebaas

Komisjon loob artikli 10 lõike 2 kohaselt üldsusele kättesaadava keskandmebaasi, mis sisaldab käitajate nimesid, aadresse ja kontaktandmeid ning käitiste asukohta kolmandates riikides. Käitaja võib otsustada, et tema nime, aadressi ja kontaktandmeid ei tehta üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 15

Sõltumatu tehingute register

1. Komisjon peab sõltumatut tehingute registrit, kuhu kantakse andmed CBAMi sertifikaatide ostu, omamise, tagastamise, tagasiostmise ja tühistamise kohta.
2. Komisjon teeb sõltumatus tehingute registris registreeritud tehingute riskipõhiseid kontrole, tagamaks, et CBAMi sertifikaatide ostmisel, hoidmisel, tagastamisel, tagasiostmisel ja tühistamisel ei esine õigusnormide rikkumisi.
3. Kui lõike 2 kohaselt tehtud kontrollide tulemusena avastatakse õigusnormide rikkumisi, teavitab komisjon asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi täiendava uurimise eesmärgil, et kõrvaldada tuvastatud õigusnormide rikkumised.

Artikkel 16

Kontod keskregistris

1. Komisjon määrab igale CBAMi kinnitatud deklarandile ühtse CBAMi konto numbri.
2. Igale CBAMi kinnitatud deklarandile antakse juurdepääs tema keskregistris olevale kontole.
3. Komisjon loob konto niipea, kui artikli 17 lõikes 1 osutatud kinnitamine on toimunud, ja teatab sellest CBAMi kinnitatud deklarandile.
4. Kui CBAMi kinnitatud deklarant on oma majandustegevuse lõpetanud või tema kinnitamine on tühistatud, sulgeb komisjon CBAMi kinnitatud deklarandi konto, tingimusel et CBAMi kinnitatud deklarant on täitnud kõik oma käesolevast määrusest tulenevad kohustused.

Artikkel 17
Kinnitamine

0. Kui artikli 5 lõike 1 kohaselt esitatakse taotlus CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse saamiseks, annab taotleja asukohaliikmesriigi pädev asutus CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse, kui lõikes 1 sätestatud kriteeriumid on täidetud. CBAMi kinnitatud deklarandi staatust tunnustatakse kõigis liikmesriikides.
1. CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse andmise kriteeriumid on järgmised:
 - a) taotleja ei ole taotluse esitamisele eelnenud viie aasta jooksul olnud seotud tollialaste õigusaktide, maksustamiseeskirjade, turukuritarvitusi käsitlevate eeskirjade või CBAMi reeglite raske ega korduva rikkumisega ning eelkõige ei ole toime pannud oma majandustegevusega seotud raskeid kuritegusid;
 - b) taotleja tõendab oma finants- ja tegevussuutlikkust täita käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.
 - c) taotleja asukoht on liikmesriigis; ning
 - d) taotlejale on antud EORI-number vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 9.
2. Kui pädev asutus leiab, et lõikes 1 loetletud tingimused ei ole täidetud, või kui taotleja ei ole esitanud artikli 5 lõikes 3 loetletud teavet, keeldutakse CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse andmisest. Sellises otsuses esitatakse keeldumise põhjused ja teave edasikaebamise võimaluse kohta.
3. (välja jäetud)

4. Pädeva asutuse otsus, millega antakse CBAMi kinnitatud deklarandi staatus, registreeritakse keskregistris ja see sisaldab järgmist teavet:
 - a) CBAMi kinnitatud deklarandi nimi ja aadress;
 - b) CBAMi kinnitatud deklarandi EORI-number;
 - c) CBAMi konto number, mis on talle antud vastavalt artikli 16 lõikele 1.
5. (välja jäetud)
6. Lõike 1 punktis b sätestatud kriteeriumide täitmiseks nõuab pädev asutus tagatise esitamist, kui taotleja ei olnud asutatud artikli 5 lõike 1 kohase taotluse esitamise aastale eelnenud kahe majandusaasta jooksul. Pädev asutus määrab sellise tagatise summa kindlaks summas, mis arvutatakse CBAMi sertifikaatide väärtusena, millest CBAMi kinnitatud deklarant peaks artikli 22 kohaselt loobuma seoses artikli 5 lõike 3 punkti g kohaselt teatatud kaupade impordiga. Tagatis esitatakse pangatagatisena, mille peab nõudmisel maksma liidus tegutsev finantseerimisasutus, või muus samaväärset tagatist andvas vormis.
7. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et esitatud tagatis ei taga või ei ole enam piisav, et tagada CBAMi kinnitatud deklarandi CBAMi kohustusi, nõuab ta CBAMi kinnitatud deklarandilt vastavalt tema valikule kas täiendava tagatise esitamist või esialgse tagatise asendamist uue tagatisega.
8. Pädev asutus vabastab tagatise viivitamata pärast 31. maid teisel aastal, mil CBAMi kinnitatud deklarant on tagastanud CBAMi sertifikaadid vastavalt artiklile 22.

9. Pädev asutus tühistab CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse, kui CBAMi kinnitatud deklarant seda taotleb. Samuti tühistab pädev asutus CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse, kui CBAMi kinnitatud deklarant ei vasta enam käesoleva artikli lõigetes 1 või 7 sätestatud kriteeriumidele või on osalenud artikli 22 lõikes 1 osutatud CBAMi sertifikaatide tagastamise kohustuse või artikli 22 lõikes 2 osutatud iga kvartali lõpus keskregistris piisava arvu CBAMi sertifikaatide olemasolu tagamise kohustuse raskes või korduvas rikkumises. Enne CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse tühistamist annab pädev asutus CBAMi kinnitatud deklarandile võimaluse esitada oma seisukohad. Kõik tühistamisotsused peavad sisaldama põhjendust ja teavet edasikaebamise õiguse kohta.
10. Pädev asutus kannab keskregistrisse teabe taotlejate kohta, kelle taotlus CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse saamiseks on käesoleva artikli lõike 2 kohaselt jäetud rahuldamata ja kelle CBAMi kinnitatud deklarandi staatus on käesoleva artikli lõike 9 kohaselt tühistatud.
11. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu üksikasjalikud sätted lõikes 1 osutatud kriteeriumide kohta, sealhulgas lõike 1 punkti a kohane kriteerium, mille kohaselt ei ole raskes või korduvas rikkumises osaletud, ning lõigetes 6–8 osutatud tagatise kohaldamise kohta; lõikes 9 osutatud raske või korduva rikkumise kriteeriumide kohaldamiseks; ja CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse tühistamise tagajärgede kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 18

Töendajate akrediteerimine

1. Iga komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaselt asjaomaste tegevusalade rühma jaoks akrediteeritud isikut käsitatakse käesoleva määruse alusel akrediteeritud töendajana. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et määrata kindlaks asjaomased tegevusalade rühmad, viies akrediteeritud töendaja kvalifikatsiooni, mis on vajalik käesoleva määruse kohaseks tõendamiseks, vastavusse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067 I lisas loetletud ja akrediteerimistunnistusel märgitud asjaomase tegevusalade rühmaga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Lisaks lõikele 1 võib riiklik akrediteerimisasutus taotluse korral akrediteerida liidus asuva isiku käesoleva määruse kohase töendajana, kui ta esitatud dokumentide alusel leiab, et asjaomasel isikul on suutlikkus kohaldada V lisas osutatud tõendamispõhimõtteid artiklites 8 ja 10 sätestatud sisalduvate heitkoguste kontrollimise kohustuste täitmiseks.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, täpsustades lõikes 2 osutatud akrediteeringu andmise, akrediteeritud töendajate kontrollimise ja järelevalve, akrediteerimise tühistamise ning akrediteerimisasutuste vastastikuse tunnustamise ja hindamise tingimusi.

Artikkel 19

CBAMi deklaratsioonide läbivaatamine

1. CBAMi kinnitatud deklarandi asukohaliikmesriigi pädev asutus võib vaadata CBAMi deklaratsiooni läbi ajavahemiku jooksul, mis lõpeb neljandal aastal pärast aastat, mil deklaratsioon oleks tulnud esitada. Läbivaatamine võib seisneda CBAMi deklaratsioonis esitatud teabe kontrollimises tolli poolt artikli 25 lõike 2 kohaselt edastatud teabe ja muude asjakohaste tõendite alusel ning mis tahes vajalikuks peetava auditi alusel, sealhulgas CBAMi kinnitatud deklarandi ruumides.
 - 1a. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist esitab komisjon korrapäraselt pädevatele asutustele konkreetsed riskitegurid ja tähelepanu nõudvad punktid, tuginedes CBAMi rakendamisega ELi tasandil seotud riskide analüüsile, võttes arvesse keskregistris sisalduvat teavet, tolli edastatud andmeid ja muid asjakohaseid teabeallikaid, sealhulgas artikli 15 lõikes 2 ja artikli 25 lõikes 3 osutatud kontrole. Komisjon hõlbustab ka teabevahetust pädevate asutustega pettuste kohta ja karistuste kohaldamise kohta kinnitatud CBAMi deklarantide suhtes.
2. Kui CBAMi kinnitatud deklarant jätab esitamata artikli 6 kohase CBAMi deklaratsiooni, hindab komisjon kõnealuse CBAMi kinnitatud deklarandi CBAMi kohustusi tema käsutuses oleva teabe alusel ja arvutab välja CBAMi sertifikaatide koguarvu, mis tuleb esitada hiljemalt sellele aastale järgneva aasta 31. detsembriks, mil CBAMi deklaratsioon oleks tulnud esitada. Komisjon edastab selle teabe CBAMi kinnitatud deklarandi asukohaliikmesriigile.

3. Kui pädev asutus on kindlaks teinud, et tagastatavate CBAMi sertifikaatide deklareeritud arv on vale või et CBAMi deklaratsiooni ei ole kooskõlas artikliga 6 esitatud, määrab ta kindlaks CBAMi sertifikaatide arvu, mille CBAMi kinnitatud deklarant peab esitama. Pädev asutus teatab CBAMi kinnitatud deklarandile kõnealusest kindlaksmääratud arvust ja nõuab, et CBAMi kinnitatud deklarant tagastaks täiendavad CBAMi sertifikaadid ühe kuu jooksul. Selline otsus peab sisaldama põhjendust ja teavet edasikaebamise õiguse kohta.
4. (välja jäetud)
5. Kui pädev asutus on kindlaks teinud, et tagastatavate CBAMi sertifikaatide deklareeritud arv on nõutavast suurem, teavitab pädev asutus sellest viivitamata komisjoni. Üleliigselt tagastatud CBAMi sertifikaadid ostetakse tagasi artiklis 23 sätestatud korras.

IV peatükk

CBAMi sertifikaadid

Artikkel 20

CBAMi sertifikaatide müük

0. Liikmesriigid müüvad CBAMi sertifikaadid oma liikmesriigis asuvatele CBAMi kinnitatud deklarantidele. Selleks müüakse CBAMi sertifikaadid kesksel ühisel platvormil, mille loob komisjon komisjoni ja liikmesriikide ühise hankemenetluse tulemusena ning mida haldab komisjon. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada CBAMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise ajakava, haldamist ja muid aspekte, püüdes saavutada kooskõla komisjoni määruses (EL) nr 1031/2010 sätestatud menetlustega.
1. CBAMi sertifikaate müüakse CBAMi kinnitatud deklarantidele hinnaga, mis on arvutatud vastavalt artiklile 21.
2. Komisjon tagab, et igale CBAMi sertifikaadile antakse selle loomisel kordumatu tunnusnumber, ning ta registreerib sertifikaadi kordumatu tunnusnumbri, hinna ja müügikuupäeva riiklikus registris selle ostnud CBAMi kinnitatud deklarandi kontroll.

Artikkel 21

CBAMi sertifikaatide hind

1. Komisjon arvutab CBAMi sertifikaatide hinna kui ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade keskmise ühisel enampakkumisplatvormil vastavalt komisjoni määruses (EÜ) nr 1031/2010²⁴ sätestatud korrale iga kalendrinädala kohta. Nendel kalendrinädalatel, mil ühisel enampakkumisplatvormil ei ole kavandatud enampakkumisi, on CBAMi sertifikaatide hind ühise enampakkumisplatvormi enampakkumiste toimumise viimase nädala ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade keskmine.
2. Komisjon avaldab kõnealuse keskmise hinna järgmise kalendrinädala esimesel tööpäeval ja seda kohaldatakse alates järgmisest tööpäevast kuni järgmise kalendrinädala esimese tööpäevani.
3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et määrata täpsemalt kindlaks CBAMi sertifikaatide keskmise hinna arvutamise metoodika ja hinna avaldamise praktiline kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

²⁴ Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

Artikkel 22

CBAMi sertifikaatide tagastamine

1. Iga aasta 31. maiks tagastab CBAMi kinnitatud deklarant komisjonile sellise arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt deklareeritud ja artikli 8 kohaselt tõendatud sisalduvatele heitkogustele tagastamisele eelnenud kalendriaastal. Selleks tagab CBAMi kinnitatud deklarant, et tema kontrol on keskregistris kättesaadav nõutav arv CBAMi sertifikaate. Komisjon tühistab need CBAMi sertifikaadid.
2. CBAMi kinnitatud deklarant tagab, et tema kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv keskregistris iga kvartali lõpus vastab vähemalt 80 %-le kõigist sisalduvatest heitkogustest, mida ta on kalendriaasta algusest saadik importinud ja mis on kindlaks määratud vastavalt III lisas sätestatud meetodite kohastele vaikeväärtustele.
3. Kui komisjon leiab, et CBAMi kinnitatud deklarandi kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv ei vasta lõikes 2 sätestatud kohustustele, annab ta CBAMi kinnitatud deklarandile vajadusest tagada, et ühe kuu möödudes oleks tema kontrol piisav arv CBAMi sertifikaate. Komisjon teavitab sellest samuti CBAMi kinnitatud deklarandi asukohaliikmesriigi pädevat asutust.
4. (välja jäetud)

Artikkel 23

CBAMi sertifikaatide tagasiostmine

1. CBAMi kinnitatud deklarandi taotlusel ostab CBAMi kinnitatud deklarandi asukohaliikmesriik tagasi keskregistris deklarandi kontrol üle jäänud CBAMi sertifikaadid pärast seda, kui sertifikaadid on artikli 22 kohaselt tagastatud. Selleks ostab komisjon sellised sertifikaadid artiklis 20 osutatud ühise keskse platvormi kaudu selle liikmesriigi eest, kus on CBAMi kinnitatud deklarandi asukoht. Tagasiostutaotlus esitatakse iga sellise aasta 30. juuniks, mil CBAMi sertifikaadid tagastati.
2. Lõikes 1 osutatud tagasiostmisele kuuluvate sertifikaatide arv võib olla kõige rohkem üks kolmandik CBAMi kinnitatud deklarandi poolt eelmisel kalendriaastal ostetud CBAMi sertifikaatide koguarvust.
3. Iga CBAMi sertifikaadi tagasiostuhind on hind, mille CBAMi kinnitatud deklarant selle sertifikaadi eest ostmise ajal maksis.

Artikkel 24

CBAMi sertifikaatide tühistamine

Komisjon tühistab iga aasta 30. juuniks kõik CBAMi sertifikaadid, mis osteti eelmisele kalendriaastale eelnenud aastal ning mis olid keskregistris CBAMi kinnitatud deklarandi kontrol. Need CBAMi sertifikaadid tühistatakse ilma kompensatsioonita.

V peatükk

Toll

Artikkel 25

Kaupade impordi suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Toll ei luba kaupu importida ühelgi teisel isikul peale CBAMi kinnitatud deklarandi.
2. Toll edastab impordiks deklareeritud kaupa käsitleva teabe, mis sisaldab CBAMi kinnitatud deklarandi EORI-numbrit ja CBAMi konto numbrit, kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust, päritoluriiki, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri, korrapäraselt ja automaatselt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt loodud järelevalvemehhanismi abil komisjonile.
- 2a. Komisjon edastab lõikes 2 osutatud teabe CBAMi kinnitatud deklarandi asukohaliikmesriigi pädevale asutusele.
3. (välja jäetud)
4. Toll võib kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikega 1 edastada konfidentsiaalset teavet, mille toll on saanud oma ülesannete täitmise käigus või mis on tollile esitatud konfidentsiaalselt, selle liikmesriigi pädevale asutusele, kes on andnud CBAMi kinnitatud deklarandi staatuse.
5. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks teave, selle edastamise aeg ja vahendid vastavalt käesoleva artikli lõikele 2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VI peatükk

Jõustamine

Artikkel 26

Trahvid

1. CBAMi kinnitatud deklarant, kes ei tagasta iga aasta 31. maiks sellist arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab eelneval aastal imporditud kaupades sisalduvatele heitkogustele, peab maksma trahvi. Selline trahv on identne direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõikes 3 sätestatud ülemääraste heitkoguste trahviga ja seda suurendatakse vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 16 lõikele 4, seda kohaldatakse kaupade impordiaastal ning iga CBAMi sertifikaadi eest, mida CBAMi kinnitatud deklarant ei ole tagastanud.
2. Kui muu isik kui CBAMi kinnitatud deklarant toob kauba liidu tolliterritooriumile, täitmata käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, peab ta maksma trahvi. Selline trahv on sõltuvalt sellise täitmata jätmise kestusest, raskusastmest ja ulatusest kolm kuni viis korda suurem lõikes 1 osutatud trahvist, seda kohaldatakse kaupade sissetoomise aastal ning iga CBAMi sertifikaadi eest, mida kinnitatud deklarant ei ole tagastanud.
3. Trahvi tasumine ei vabasta CBAMi kinnitatud deklaranti kohustusest tagastada allesjäänud arv CBAMi sertifikaate, mis on kindlaks määratud vastavalt artikli 19 lõikele 3.

4. Kui pädev asutus teeb muu hulgas artiklis 19 osutatud CBAMi deklaratsioonide läbivaatamise põhjal kindlaks, et CBAMi kinnitatud deklarant ei ole täitnud kohustust tagastada CBAMi sertifikaadid vastavalt lõikele 1 või et isik on toonud kaupa liidu tolliterritooriumile, kuid ei ole käesoleva määruse kohaselt tagastanud CBAMi sertifikaate vastavalt lõikele 2, kohaldab pädev asutus trahvi vastavalt lõikele 1 või 2, kui see on asjakohane. Selleks teatab pädev asutus CBAMi kinnitatud deklarandile või lõike 2 kohases olukorras isikule:
- a) sellest, et pädev asutus on jõudnud järeldusele, et CBAMi kinnitatud deklarant või isik ei täitnud kohustust tagastada asjaomasel aastal CBAMi sertifikaadid;
 - b) oma järelduse põhjused;
 - c) CBAMi kinnitatud deklarandile või isikule määratud trahvi summast;
 - d) kuupäeva, millest alates trahv kuulub tasumisele;
 - e) meetmest, mille CBAMi kinnitatud deklarant või lõikes 2 osutatud isik peab võtma trahvi maksmiseks; ning
 - f) CBAMi kinnitatud deklarandi või isiku õigusest esitada kaebus siseriiklike eeskirjade alusel.
5. Kui trahv ei ole ettenähtud tähtaja jooksul tasutud, tagab pädev asutus selle summa tasumise kõigi vahendite abil, mis on talle asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt kättesaadavad.

Artikkel 27
Kõrvalehoidmine

1. Komisjon võtab kooskõlas käesoleva artikliga asjakohaste ja objektiivsete andmete põhjal meetmeid, et käsitleda käesolevast määrusest kõrvalehoidmist.
2. Kõrvalehoidmist käsitatakse importkaubaga kauplemise struktuuri muutusena, mis tuleneb tavast, protsessist või toimingust, millel ei ole muud piisavat nõuetekohast põhjendust või majanduslikku õigustust kui käesolevas määruses sätestatud kohustuse vältimine. Selline tava, protsess või toiming hõlmab järgmist:
 - a) asjaomaste kaupade vähesel määral muutmine, et need saaks kuuluda I lisas loetlemata CN-koodide alla, tingimusel et muutmine ei muuda nende põhiomadusi; või
 - b) saadetiste kunstlik osadeks jagamine sellisteks saadetisteks, mille tegelik koguväärtus ei ületa 150 eurot, et vältida käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.
3. Komisjon jälgib liidu tasandil pidevalt olulisi muutusi kauplemise struktuuris ja väheste muudatustega toodete puhul.
4. Liikmesriik või mis tahes isik, keda lõikes 2 kirjeldatud kõrvalehoidmine mõjutab või kes sellest kasu saab, võib teavitada sellest komisjoni, eelkõige kui võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kahe kuu jooksul oluliselt vähenenud I lisas loetletud imporditud kaupade maht ja suurenenud selliste vähesel määral muudetud toodete impordimaht, mida ei ole I lisas loetletud. Teates esitatakse selle aluseks olevad põhjused ning see peab vajadusel sisaldama asjakohaseid andmeid ja statistikat lõikes 2 osutatud kaupade ja toodete kohta.

5. Kui komisjonil on asjakohaseid andmeid, aruandeid ja statistikat arvesse võttes, sealhulgas juhul, kui need on esitanud liikmesriikide toll, piisavalt põhjust arvata, et lõike 2 punktis a osutatud asjaolud esinevad samalaadsetena ühes või mitmes liikmesriigis, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa, lisades sellesse kõrvalehoidmise vältimiseks lõike 2 punktis a osutatud asjaomased vähesel määral muudetud tooted.

VII peatükk

Delegeeritud volituste rakendamine ja komiteemenetlus

Artikkel 28

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 0 ja artikli 27 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 2. jaanuarist 2025. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt järgmisteks sama pikkusega ajavahemikeks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga sellise ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 0 ja artikli 27 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

4. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
5. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
6. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
7. Artikli 2 lõike 10, artikli 2 lõike 11, artikli 18 lõike 3, artikli 20 lõike 0 ja artikli 27 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 29

Komisjoni rakendamisvolituste kasutamine

1. Komisjoni abistab CBAMi komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VIII peatükk

Aruandlus ja läbivaatamine

Artikkel 30

Komisjonipoolne läbivaatamine ja aruandlus

1. Komisjon kogub vajalikku teavet, et laiendada käesoleva määruse kohaldamisala kaudsetele heidetele niipea kui võimalik ning väärtusahelas allpool asuvatele kaupadele ja muudele kui I lisas loetletud kaupadele.
2. Komisjon esitab enne 1. jaanuari 2026 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Aruandes käsitletakse eelkõige sisalduvate heitkoguste kohaldamisala edasise laiendamise küsimust, et hõlmata lisaks käesoleva määruse kohaldamisalasse juba kuuluvatele kaupadele ka kaudsed heitkogused, väärtusahelas allpool asuvad kaubad ja muud kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga kaubad. Aruandes hinnatakse ka kliimameetmetega seotud rahvusvahelistel aruteludel tehtud edusamme. Aruanne sisaldab hinnangut mehhanismi mõju kohta kasvuhoonegaaside heite ülekandumisele, sealhulgas seoses ekspordiga. Aruanne sisaldab hinnangut selle kohta, kas on võimalik laiendada kohaldamisala transporditeenuste sisalduvatele heitkogustele ja teenustele, mille puhul võib esineda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Aruanne sisaldab ka hinnangut juhtimissüsteemi, sealhulgas halduskulude kohta, kõrvalehoidmise tavade, käesoleva määruse artikli 2 lõike 2a kohaldamise kohta ja mehhanismi mõju kohta hõlmatud sektoritele ja nende kaupu sisendina kasutavatele järgmise etapi sektoritele, rahvusvahelisele kaubandusele, sealhulgas ressursside ümberjagamisele, ja vähim arenenud riikidele. Samuti sisaldab see hinnangut võimaluse kohta töötada välja keskkonnajalajälje määramise meetoditel põhinevad sisalduvate heitkoguste arvutamise meetodid.

3. Lõikes 2 osutatud aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek, eelkõige eesmärgiga laiendada käesoleva määruse kohaldamisala võimalikult kiiresti kaudsetele heitkogustele, samuti väärtusahelas allpool asuvatele kaupadele, võttes samuti arvesse kliimameetmetega seotud rahvusvahelistel aruteludel tehtud edusamme.
4. Enne 1. jaanuari 2028 ja seejärel iga kahe aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Aruanne sisaldab hinnangut mehhanismi mõju kohta kasvuhoonegaaside heite ülekandumisele, sealhulgas seoses ekspordiga, hõlmatud sektoritele ja vajaduse korral nende kaupu sisendina kasutavatele tootmisahela järgmise etapi sektoritele, siseturule, majanduslikule ja territoriaalsele mõjule kogu ELis, inflatsioonile ja kaupade hinnale, rahvusvahelisele kaubandusele, sealhulgas ressursside ümberjagamisele, ja vähim arenenud riikidele. Aruandes esitatakse ka hinnang juhtimissüsteemi ja määruse kohaldamisala kohta. Aruandes esitatakse samuti hinnang kõrvalehoidmise tavade, käesoleva määruse artikli 2 lõike 2a kohaldamise, uurimiste tulemuste ja kohaldatud karistuste kohta. Aruanne sisaldab samuti koondteavet I lisas loetletud erinevate toodete heitemahukuse kohta päritoluriikide kaupa. Nendele aruannetele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek.

IX peatükk

Kooskõlastamine lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega ELi HKSi raames

Artikkel 31

*Lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ELi HKSi raames ja kohustus tagastada CBAMi
sertifikaadid*

1. Artikli 22 kohaselt tagastatavaid CBAMi sertifikaate kohandatakse, et võtta arvesse seda, millises ulatuses eraldatakse ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikuid direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaselt tasuta käitistele, mis toodavad liidus I lisas loetletud kaupu.
2. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse lõikes 1 osutatud kohandamise arvutamise üksikasjalikud eeskirjad. Sellised üksikasjalikud eeskirjad töötatakse välja, võttes arvesse põhimõtteid, mida kohaldatakse ELi HKSi lubatud heitkoguste ühikute tasuta eraldamiseks I lisas loetletud kaupu liidus tootvatele käitistele, võttes arvesse ELi HKSi tasuta eraldamiseks kasutatavaid erinevaid võrdlusaluseid, et ühendada need asjaomaste kaupade vastavateks väärtusteks ning võttes arvesse asjakohaseid sisendmaterjale. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

X peatükk

Üleminekusätted

Artikkel 32

Üleminekuperiood

Üleminekuperioodil 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2025 piirduvad käesoleva määruse kohased importija kohustused artiklites 33–35 sätestatud aruandekohustustega. Kui selline importija asub liikmesriigis ja kasutab kaudset esindamist kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikliga 18 ning kui kaudne tolliesindaja sellega nõustub, on aruandekohustus sellisel kaudsel tolliesindajal. Kui importija ei asu liikmesriigis, on aruandekohustus sellisel kaudsel tolliesindajal.

Artikkel 33

Kaupade import

1. (välja jäetud)
2. Toll teavitab tollideklaranti artiklis 35 osutatud aruandekohustusest hiljemalt kauba vabasse ringlusse lubamisel.
3. Toll edastab korrapäraselt ja automaatselt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt loodud järelevalvemehhanismi kaudu komisjonile teabe imporditud kauba kohta, sealhulgas välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete kohta. Selline teave hõlmab tollideklarandi ja importija EORI-numbrit, kaheksakohalist CN-koodi, kauba kogust, päritoluriiki, tollideklaranti, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri.

4. Komisjon edastab lõikes 3 osutatud teabe tollideklarandi ja vajaduse korral importija asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele.

Artikkel 34

Aruandekohustus teatavate tolliprotseduuride puhul

1. Kui imporditakse määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 256 osutatud seestöötlemise protseduuri tulemusena saadud töödeldud tooteid, hõlmab artikli 35 lõikes 1 osutatud aruandekohustus teavet seestöötlemise protseduurile suunatud kaupade ja saadud imporditud töödeldud toodete kohta, isegi kui töödeldud tooteid ei ole käesoleva määruse I lisas loetletud. Seda sätet kohaldatakse ka juhul, kui seestöötlemise protseduuri tulemusena saadud töödeldud tooted on määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 205 osutatud tagasitoodud kaup.
2. Artikli 35 lõikes 1 osutatud aruandekohustust ei kohaldata järgmiste toodete impordi suhtes:
 - a) töödeldud tooted, mis on saadud välistöötlemise protseduuri tulemusena, nagu on osutatud määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 259;
 - b) kaubad, mis vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 203 kvalifitseeruvad tagastatud kaubana.

Artikkel 35
Aruandekohustus

1. Iga imporditud kaupu omav importija esitab komisjonile kalendriaasta asjaomase kvartali jooksul kõnealuse kvartali kohta aruande (edaspidi „CBAMi aruanne“), mis sisaldab teavet kõnealuse kvartali jooksul imporditud kaupade kohta, hiljemalt ühe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu.
2. CBAMi aruanne peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) iga kaubaliigi üldkogus väljendatuna elektrienergia puhul megavatt-tundides ja muude kaupade puhul tonnides ning täpsustatuna päritoluriigis kaupa tootva käitise järgi;
 - b) sisalduvate heitkoguste kogunäitaja, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides elektrienergia megavatt-tunni kohta või CO₂ ekvivalenttonnides muude kaupade tonni kohta, arvutatuna vastavalt III lisas esitatud meetodile;
 - c) kaudsete heitkoguste kogusumma, mis on väljendatud vastavalt lõikes 6 osutatud rakendusaktis sätestatud meetodile;
 - d) imporditud kaupades sisalduvate heitkoguste eest päritoluriigis tasumisele kuuluv CO₂ hind, võttes arvesse asjakohaseid rabatte või muid kompensatsioonivorme.
4. Komisjon edastab pädevatele asutustele korrapäraselt liikmesriigis asuvate selliste importijate nimekirja, kelle puhul tal on põhjust arvata, et nad ei ole täitnud lõikes 1 sätestatud CBAMi aruande esitamise kohustust, ning vastavad põhjendused.

5. Kui pädev asutus teeb muu hulgas komisjoni poolt eelmise lõike kohaselt esitatud teabe põhjal kindlaks, et importija ei ole täitnud lõikes 1 sätestatud kohustust esitada CBAMi aruanne, määrab ta importijale tõhusa, proportsionaalse ja hoiatava trahvi. Selleks teatab pädev asutus importijale:
- a) et pädev asutus on jõudnud järeldusele, et importija ei täida kohustust esitada asjaomase kvartali aruanne;
 - b) oma järelduse põhjused;
 - c) importijale määratud trahvi summa;
 - d) kuupäeva, millest alates trahv kuulub tasumisele;
 - e) meetme, mille importija peab võtma trahvi maksmiseks; ning
 - f) importija õiguse esitada kaebus siseriiklike õigusnormide alusel.

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad aruandes esitatavat teavet, sealhulgas lõikes 2 osutatud kogusummasid toetavat üksikasjalikku teavet päritoluriikide ja kaubaliikide kaupa, lõikes 2d osutatud asjaomaste rabattide või muude kompensatsioonivormide näiteid, lõike 5 kohaselt kohaldatavate trahvide soovituslikku vahemikku ja kriteeriume, mida võetakse arvesse tegeliku summa kindlaksmääramisel, sealhulgas aruande esitamata jätmise raskusastet ja kestust, ning üksikasjalikke eeskirju lõike 2 punktis d osutatud välisvaluutas makstava aasta keskmise CO₂ hinna konverteerimise kohta eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel. Samuti on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju seoses III lisas sätestatud arvutusmeetodite elementidega, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiridega, heitekoefitsientidega, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtustega ning nende kohaldamisega üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite ettenägemist, millega tagatakse andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Lisaks on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad imporditud kaupade kaudseid sisalduvaid heitkoguseid puudutavaid aruandlusnõudeid. Need peaksid hõlmama I lisas loetletud kaupade tootmiseks kasutatud elektrienergia kogust ning selle elektrienergiaga seotud päritoluriiki, tootmisallikat ja CO₂ heitekoefitsienti.
7. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega ja neid kohaldatakse artiklis 32 osutatud üleminekuperioodil. Need tuginevad kehtivatele direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitisi käsitlevatele õigusaktidele.

XI peatükk

Lõppsätted

Artikkel 36

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2023.
3. Erandina lõikest 2 kohaldatakse:
 - a) artikleid 5 ja 17 alates 1. jaanuarist 2025;
 - b) artikli 2 lõiget 2, artikleid 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 ja 31 alates 1. jaanuarist 2026.
 - c) artikleid 33, 34 ja artikli 35 lõikeid 1, 2, 3, 4, 6 ja 7 alates 31. detsembrist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

I LISA

Kaupade ja kasvuhoonegaaside loetelu

1. Kaupade identifitseerimise eesmärgil kohaldatakse käesolevat määrust allpool loetletud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 ⁽²⁵⁾ kohase koondnomenklatuuri (CN) koodide alla kuuluvate kaupade suhtes.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel on allpool loetletud sektoritesse kuuluvate kaupadega seotud kasvuhoonegaasid iga kaubaliigi puhul allpool loetletud kasvuhoonegaasid.

²⁵ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

Tsement

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2523 10 00 – Tsemendiklinkrid	Süsinikdioksiid
2523 21 00 – Valge portlandtsement, kunstlikult värvitud või värvimata	Süsinikdioksiid
2523 29 00 – Muu portlandtsement	Süsinikdioksiid
2523 30 00 – Aluminaattsement	Süsinikdioksiid
2523 90 00 – Muu hüdrauliline tsement	Süsinikdioksiid

Elekter

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2716 00 00 – Elektrienergia	Süsinikdioksiid

Väetised

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2808 00 00 – Lämmastikhape; sulfolämmastikhapped	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
2814 – Ammoniaak, veevaba või vesilahusena	Süsinikdioksiid
2834 21 00 – Kaaliumnitraat	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
3102 – Mineraalsed ja keemilised lämmastikväetised	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
3105 – Mineraal- või keemilised väetised, mis sisaldavad kahte või kolme järgmistest toiteelementidest: lämmastik, fosfor ja kaalium; muud väetised; käesoleva grupi kaubad tablettidena vms kujul või pakendis brutomassiga kuni 10 kg - Välja arvatud: 3105 60 00 – Mineraal- ja keemilised väetised, mis sisaldavad kahte toiteelementi: fosforit ja kaaliumi	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid

Raud ja teras

CN-kood	Kasvuhoonegaas
72 – Raud ja teras Välja arvatud: 7202 – Ferrosulamid 7204 – Malmi ja terase jäätmed ja jäägid; praagitud valuplokid ja teras ümbersulatamiseks	Süsinikdioksiid
7301 – Rauast või terasest sulundkonstruktsioonid, puuritud, perforeeritud või mitte, monoliitsed või monteeritavad; keevitatud kujuprofiilid, rauast või terasest	Süsinikdioksiid
7302 – Raudteede ja trammiteede rauast või terasest konstruktsioonelemendid: rööpad, hammas- ja kontrarööpad, pöörmed, riströöpad, pöörmekangid jm ristühendused, liiprid, lukuliiprid, aluslapid, sidelapid, kiilud, tugiplaadid, tugipadjad, tõmmitsad, kandurid, rööpapoldid jm detailid rööbaste ühendamiseks või kinnitamiseks	Süsinikdioksiid
7303 00 – Malmist torud ja õõnesprofiilid	Süsinikdioksiid
7304 – Igasugused õmbluseta torud ja õõnesprofiilid, rauast või terasest (v.a malmist):	Süsinikdioksiid

7305 – Muud raud- ja terastorud (näiteks keevitatud, needitud või muu õmblusega), ümmarguse ristlõikega, välisläbimõõduga üle 406,4 mm	Süsinikdioksiid
7306 – Muud raud- või terastorud ning õõnesprofiilid (näiteks lahtiste, keevitatud, needitud või muude sellesarnaste õmblustega)	Süsinikdioksiid
7307 – Rauast või terasest toruliitmikud (näiteks muhvid, põlved)	Süsinikdioksiid
7308 – Rauast või terasest metallkonstruktsioonid (v.a rubriigi 9406 kokkupandavad ehitised) ja nende osad (näiteks sillad, sillasektsioonid, lüüsiväravad, tornid, sõrestikmastid, katusekatted, katusefermid, uksed, aknad, nende raamid, lävepakud, aknaluugid, balustraadid, piilarid ja sambad); tahvlid, vardad, kujuprofiilid, torud jms tarindites kasutatavad raud- või terastooted	Süsinikdioksiid
7309 – Rauast või terasest reservuaarid, tsisternid, paagid jms mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga üle 300 liitri, vooderdusega või ilma, soojusisolatsiooniga või ilma, mehaaniliste ja soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid

7310 – Rauast või terasest tsisternid, vaadid, trumlid, plekknõud, toosid jm mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga kuni 300 liitrit, vooderdusega või ilma, soojusisolatsiooniga või ilma, mehaaniliste ja soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid
7311 – Rauast ja terasest suru- või vedelgaasimahutid	Süsinikdioksiid
7326 – Muud raud- ja terastooted	Süsinikdioksiid

Alumiinium

CN-kood	Kasvuhoonegaas
7601 – Survetöötlemata alumiinium	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7603 – Alumiiniumipulbrid ja -helbed	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7604 – Alumiiniumist varbmaterjal ja profiilid	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7605 – Alumiiniumtraat	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7606 – Alumiiniumist plaadid, lehed ja ribad paksusega üle 0,2 mm	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7607 – Alumiiniumfoolium (trükiga kaetud või mitte, paberist, papist, plastist vms materjalidest aluskihiga või ilma), paksusega kuni 0,2 mm (aluskihti arvestamata)	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7608 – Alumiiniumtorud	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7609 00 00 – Alumiiniumist toruliitmikud (näiteks muhvid, põlved, äärikud)	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7610 – Alumiiniumist konstruktsioonid (v.a rubriigi 9406 kokkupandavad ehitised), nende osad (näiteks sillad, sillasektsioonid, tornid, sõrestikmastid, katused, katusefermid, ukсед ja aknad, nende raamid, lävepakud, balustraadid, piilarid ja sambad); alumiiniumist plaadid, vardad, profiilid, torud jms alumiiniumtooted ehituskonstruktsioonides kasutamiseks	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud

7611 00 00 – Alumiiniumist reservuaarid, tsisternid, paagid jms mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga üle 300 liitri, soojusisolatsiooniga või soousisolatsioonita, mehaaniliste või soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7612 – Alumiiniumist vaadid, trumlid, plekknõud, toosid jms mahutid (sh jäigad ja kokkupressitavad silindrilised mahutid) mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga kuni 300 liitrit, soojusisolatsiooniga või soojusisolatsioonita, mehaaniliste või soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7613 00 00 – Alumiiniumist mahutid suru- või vedelgaasi jaoks	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7614 – Trossikee, trossid, punutud lindid jms alumiiniumist tooted, elektriisolatsioonita	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7616 – Muud alumiiniumtooted	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud

II LISA

Käesoleva määruse kohaldamisalast välja jäävad artiklis 2 osutatud riigid ja territooriumid

1. 1. A JAGU – KÄESOLEVA MÄÄRUSE KOHALDAMISALAST VÄLJA JÄÄVAD RIIGID JA TERRITOORIUMID

Käesolevat määrust ei kohaldata kaupade suhtes, mis pärinevad järgmistest riikidest:

- Island
- Liechtenstein
- Norra
- Šveits

Käesolevat määrust ei kohaldata kaupade suhtes, mis pärinevad järgmistelt territooriumidelt:

- Büsingen.
- Helgoland
- Livigno.
- Ceuta
- Melilla

2. 2. B JAGU – SEOSSES ELEKTRIENERGIA IMPORDIGA LIIDU TOLLITERRITOORIUMILE KÄESOLEVA MÄÄRUSE KOHALDAMISALAST VÄLJA JÄÄVAD RIIGID JA TERRITOORIUMID

[Praegu tühi]

III LISA

Artiklis 7 osutatud sisalduvate heitkoguste arvutamise meetodid

1. MÕISTED

Käesolevas lisas ning IV ja V lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „lihtsad kaubad“ – sellises tootmisprotsessis toodetud kaubad, mis nõuab üksnes sisendmaterjale ja kütuseid, ning millel puuduvad sisalduvad heitkogused;
- b) „keerukad kaubad“ – muud kaubad kui lihtsad kaubad;
- c) „konkreetsed sisalduvad heitkogused“ – ühe tonni kaupade heitkogused väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides kaupade tonni kohta;
- d) „CO₂ heite koefitsient“ – geograafilises piirkonnas fossiilkütustest toodetud elektrienergia CO₂-mahukuse kaalutud keskmine. CO₂ heite koefitsient saadakse elektrisektori CO₂ heite andmete jagamisel fossiilkütustel põhineva elektrienergia kogutoodanguga asjaomases geograafilises piirkonnas. Seda väljendatakse CO₂ tonnides megavatt-tunni kohta;
- e) „energiaostuleping“ – leping, mille alusel isik nõustub ostma elektrienergiat otse elektrienergiatootjalt;
- f) „põhivõrguettevõtja“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 35 määratletud ettevõtja²⁶;

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

2. LIHTSATE KAUPADE KONKREETSETE SISALDUVATE OTSEHEIDETE KINDLAKSMÄÄRAMINE

Konkreetses käitises toodetud lihtsate kaupade konkreetsete tegelike sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramisel võetakse arvesse ainult otseheiteid. Selleks kasutatakse järgmist võrrandit:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g}$$

kus SEE_g on kaupade (g) konkreetsed sisalduvad heitkogused (CO_2 ekvivalenttonnides), $AttrEm_g$ on kaupadele (g) omistatud heitkogused ning AL_g on kaupade tootmistase. Tootmistase on aruandeperioodil selles käitises toodetud kaupade kogus.

„Omistatud heitkogused“ on see osa käitise aruandeperioodi otseheidetest, mis on põhjustatud kaupade (g) tootmisprotsessist, kui kohaldatakse artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktides kindlaks määratud protsessi süsteemiipiire. Omistatud heitkogused arvutatakse järgmise valemi abil:

$$AttrEm_g = DirEm$$

kus $DirEm$ on tootmisprotsessist tulenevad otseheited väljendatuna CO_2 ekvivalenttonnides artikli 7 lõike 6 kohases rakendusaktis osutatud süsteemiipiirides.

3. KEERUKATE KAUPADE TEGELIKE SISALDUVATE OTSEHEIDETE KINDLAKSMÄÄRAMINE

Konkreetses käitises toodetud keerukate kaupade konkreetsete sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramisel võetakse arvesse ainult otseheiteid. Selleks kasutatakse järgmist võrrandit:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{ImpMat}}{AL_g}$$

kus $AttrEm_g$ on kaupadele (g) omistatud heitkogused, AL_g kaupade tootmistase (aruandeperioodil selles käitises toodetud kaupade kogus) ja EE_{ImpMat} on tootmisprotsessis tarbitud sisendmaterjalide (lähteainete) sisalduvad heitkogused. Arvesse võetakse ainult sisendmaterjale, mis on loetletud tootmisprotsessi süsteemipiiride seisukohast asjakohastena, nagu on täpsustatud artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktis. Vastav EE_{ImpMat} arvutatakse järgmiselt:

$$EE_{ImpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

kus M_i on tootmisprotsessis kasutatud sisendmaterjali i mass ja SEE_i selle sisendmaterjali konkreetsed sisalduvad heitkogused. SEE_i puhul kasutab käitise käitaja tegelike sisalduvate otseheidete väärtust, mis tuleneb käitisest, kus sisendmaterjal toodeti, tingimusel et viimati nimetatud käitise andmeid on võimalik asjakohaselt mõõta.

4. ARTIKLI 7 LÕIGETES 2 JA 3 OSUTATUD VAIKEVÄÄRTUSTE MÄÄRAMINE

Vaikeväärtuste määramisel kasutatakse sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramiseks ainult tegelikke väärtusi. Tegelik andmete puudumisel võib kasutada erialakirjanduses esitatud väärtusi. Enne kui komisjon kogub andmed, mida on vaja iga I lisas loetletud kaubaliigi puhul asjakohaste vaikeväärtuste kindlaksmääramiseks, avaldab ta protsessi sisendmaterjalina kasutatavate heitgaaside ja kasvuhoonegaaside arvesse võtmise suunised. Vaikeväärtused määratakse kindlaks parimate kättesaadavate andmete põhjal. Need vaadatakse korrapäraselt läbi artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega, mis põhinevad kõige ajakohasemal ja usaldusväärsemal teabel, sealhulgas kolmanda riigi või kolmandate riikide rühma esitatud teabel.

4.1. Artikli 7 lõikes 2 osutatud vaikeväärtused

Kui kinnitatud CBAMi deklarant ei suuda tegelikke heitkoguseid nõuetekohaselt kindlaks määrata, kasutatakse vaikeväärtusi. Need väärtused määratakse kindlaks iga eksportiva riigi ja iga I lisas loetletud muu kauba kui elektrienergia keskmise heitemahukuse alusel, millele lisandub proportsionaalselt kavandatud hinnalisand. See hinnalisand määratakse kindlaks käesoleva määruse artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktides ja see kehtestatakse asjakohasel tasemel, et tagada mehhanismi keskkonnavaline terviklikkus, tuginedes kõige ajakohasemale ja usaldusväärsemale teabele, sealhulgas üleminekuperioodi jooksul kogutud teabele.

Kui eksportiva riigi usaldusväärseid andmeid ei saa teatava kaubaliigi suhtes kohaldada, põhinevad vaikeväärtused seda liiki kauba puhul kõige halvemate näitajatega X % ELi HKSi käitiste heitkoguste keskmisel heitemahukusel. Xi väärtus määratakse kindlaks käesoleva määruse artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktides ja see kehtestatakse asjakohasel tasemel, et tagada mehhanismi keskkonnavaline terviklikkus, tuginedes kõige ajakohasemale ja usaldusväärsemale teabele, sealhulgas üleminekuperioodi jooksul kogutud teabele.

4.2. Artikli 7 lõikes 3 osutatud imporditud elektrienergia vaikeväärtused

Imporditud elektrienergia vaikeväärtused määratakse kindlaks kas konkreetsete vaikeväärtuste alusel kolmanda riigi, kolmandate riikide rühma või kolmanda riigi piirkonna kohta vastavalt punktile 4.2.1 või, kui need väärtused ei ole kättesaadavad, siis alternatiivsete vaikeväärtuste alusel vastavalt punktile 4.2.2.

Kui elektrienergiat toodetakse kolmandas riigis, kolmanda riigi rühmas või kolmanda riigi piirkonnas ning see liigub transiidina liitu importimise eesmärgil kolmandate riikide, kolmandate riikide rühmade või kolmanda riigi piirkondade või liikmesriikide kaudu, kasutatakse vaikeväärtusi, mis pärinevad kolmandast riigist, kolmandate riikide rühmast või kolmanda riigi piirkonnast, kus elektrienergiat toodeti.

4.2.1. Konkreetsed vaikeväärtused kolmanda riigi, kolmandate riikide rühma või kolmanda riigi piirkonna jaoks

Konkreetsed vaikeväärtused määratakse kindlaks CO₂ heite koefitsiendina kolmandas riigis, kolmandate riikide rühmas või kolmanda riigi piirkonnas, tuginedes parimatele komisjoni käsutuses olevatele andmetele.

4.2.2. Alternatiivsed vaikeväärtused

Kui kolmanda riigi, kolmandate riikide rühma või kolmanda riigi piirkonna konkreetset vaikeväärtused ei ole kättesaadavad, määratakse elektrienergia alternatiivseks vaikeväärtuseks CO₂ heite koefitsient ELis.

Kui usaldusväärsete andmete põhjal on võimalik tõendada, et CO₂ heite koefitsient kolmandas riigis, kolmandate riikide rühmas või kolmanda riigi piirkonnas on väiksem kui komisjoni kindlaks määratud konkreetne vaikeväärtus või väiksem kui ELi CO₂ heite koefitsient, võib kõnealuse riigi, riikide rühma või kolmanda riigi piirkonna puhul kasutada alternatiivset vaikeväärtust, mis põhineb sellel CO₂ heitekoefitsiendil.

5. IMPORDITUD ELEKTRIENERGIA PUHUL TEGELIKE SISALDUVATE HEITKOGUSTE KOHALDAMISE TINGIMUSED

CBAMi kinnitatud deklarant võib kohaldada artikli 7 lõikes 3 osutatud arvutuses vaikeväärtuste asemel tegelikke sisalduvaid heitkoguseid, kui täidetud on järgmised kumulatiivsed kriteeriumid:

- a) elektrienergia kogus, mille puhul tegelikult sisalduvate heitkoguste kasutamist taotletakse, on kaetud CBAMi kinnitatud deklarandi ja kolmandas riigis asuva elektritootja vahelise elektriostulepinguga;
- b) elektrienergiat tootev käitis on kas otse ühendatud ELi põhivõrguga või on võimalik tõendada, et ekspordi ajal ei esinenud võrgu üheski punktis käitise ja ELi põhivõrgu vahel füüsilist ülekoormust;
- bb) elektrienergiat tootev käitis ei tekita rohkem kui 550 grammi fossiilkütusest pärinevat CO₂ kilovatt-tunni kohta;

- c) kõigi päritoluriigi, sihtriigi ja vajaduse korral iga transiidiriigi vastutavate põhivõrguettevõtjate poolt eraldatud ühendusvõimsusele on kindlalt määratud elektrienergia kogus, mille puhul nõutakse tegelike sisalduvate heitkoguste kasutamist, ning käitise määratud võimsus ja elektrienergia tootmine viitavad samale ajavahemikule, mis ei tohi olla pikem kui üks tund;
- d) eespool nimetatud kriteeriumidele vastavust tõendab akrediteeritud tõendaja. Tõendajale esitatakse vähemalt kord kuus vahearuanded, milles näidatakse, kuidas eespool nimetatud kriteeriumid on täidetud.

6. ARTIKLI 7 LÕIKES 2 OSUTATUD VAIKEVÄÄRTUSTE KOHANDAMINE PIIRKONDLIKE ERIPÄRADE ALUSEL

Vaikeväärtusi saab kohandada vastavalt sellistele riikide konkreetsetele piirkondadele, millel on objektiivsete heitekoefitsientidega seotud eripärad. Neid võib kasutada, kui nende konkreetsete kohalike näitajatega kohandatud andmed on kättesaadavad ja nendega saab kindlaks määrata sihipärasemad vaikeväärtused.

Kui kolmandast riigist, kolmandate riikide rühmast või kolmanda riigi piirkonnast pärit kauba deklarant suudab usaldusväärsete andmete põhjal näidata, et piirkondlikult kohandatud alternatiivsed vaikeväärtused on komisjoni määratletud vaikeväärtustest väiksemad, võib neid kasutada.

IV LISA

Sisalduvate heitkoguste arvutamiseks kasutatavate andmete arvestuse pidamise nõuded artikli 7 lõike 4 kohaldamisel

1. MINIMAALSED ANDMED, MIDA CBAMi KINNITATUD DEKLARANT PEAB SÄILITAMA IMPORDITUD KAUBA KOHTA

1. CBAMi kinnitatud deklarandi identifitseerimisandmed:

- a) nimi;
- b) CBAMi konto number;

2. Andmed imporditud kaupade kohta:

- a) iga kauba liik ja kogus;
- b) päritoluriik;
- c) tegelikud heitkogused või vaikeväärtused.

2. MINIMAALSED ANDMED, MIDA CBAMi KINNITATUD DEKLARANT PEAB SÄILITAMA IMPORDITUD KAUBA TEGELIKE HEITKOGUSTE PÕHJAL KINDLAKS MÄÄRATUD SISALDUVATE HEITKOGUSTE KOHTA:

Iga imporditud kauba liigi kohta, mille puhul sisalduvad heitkogused määratakse kindlaks tegelike heitkoguste põhjal, säilitatakse järgmised lisaandmed:

- a) selle käitise tunnusandmed, kus kaubad toodeti;
- b) selle käitise käitaja kontaktandmed, kus kaubad toodeti;
- c) V lisas sätestatud tõendamisaruanne;
- d) kaupade konkreetsed sisalduvad heitkogused.

V LISA

Tõendamispõhimõtted ja tõendamisaruanne artikli 8 kohaldamisel

1. TÕENDAMISPÕHIMÕTTED

Kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

- a) tõendajad teostavad tõendamisi kutsealase skeptitsismi vaimus;
- b) CBAMi deklaratsioonis deklareeritavat sisalduvate heitkoguste kogunäitajat käsitatakse tõendatuna üksnes juhul, kui tõendaja leiab piisava kindlusega, et tõendamisaruanne ei esine olulisi väärkajastamisi ega olulisi mittevastavusi seoses sisalduvate heitkoguste arvutamisega vastavalt III lisa eeskirjadele;
- c) tõendajal on kohustus käitist külastada, välja arvatud juhul, kui on täidetud konkreetsed kriteeriumid käitise külastusest loobumiseks;
- d) otsustamaks, kas väärkajastamised või mittevastavused on olulised, kasutab tõendaja artikli 8 kohaselt vastu võetud rakendusaktides sätestatud künniseid. Parameetrite puhul, mille jaoks selliseid künniseid ei ole kindlaks määratud, kasutab tõendaja eksperdihinnangut selle kohta, kas väärkajastamisi või mittevastavusi eraldi või koos muude väärkajastamiste või mittevastavustega, võttes arvesse nende suurust ja laadi, tuleb käsitada olulistena.

2. TÕENDAMISARUANDE SISU

Tõendaja koostab tõendamisaruanne, milles määratakse kindlaks kaupade sisalduvad heitkogused ja täpsustatakse kõik tehtud tööga seotud küsimused ning mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) nende käitiste tunnusandmed, kus kaubad toodeti;
- b) nende käitiste käitaja kontaktandmed, kus kaubad toodeti;

- c) kohaldatav aruandeperiood;
- d) tõendaja nimi ja kontaktandmed;
- e) tõendaja akrediteerimisnumber ja akrediteerimisasutuse nimi;
- f) käitiste külastamise kuupäev või põhjused, miks käitist ei külastatud;
- g) aruandeperioodil toodetud iga liiki deklareeritud kaupade kogused;
- h) käitise otseheidete kvantifitseerimine aruandeperioodil;
- i) kirjeldus selle kohta, kuidas käitise heitkogused on omistatud eri liiki kaupadele;
- j) kvantitatiivne teave kaupade, heitkoguste ja nende kaupadega mitte seotud energiavoogude kohta;
- k) keerukate kaupade puhul:
 - i. iga kasutatud sisendmaterjali (lähteaine) kogus;
 - ii. iga kasutatud sisendmaterjaliga (lähteainega) seotud konkreetsed sisalduvad heitkogused;
 - iii. tegelike heitkoguste kasutamisel nende käitiste tunnusandmed, kus sisendmaterjal (lähteaine) on toodetud, ja selle materjali tootmisest tulenevad tegelikud heitkogused.

- l) tõendaja kinnitus selle kohta, et ta leiab piisava kindlusega, et aruandes ei esine olulisi väärkajastamisi ega olulisi mittevastavusi III lisa arvutuseeskirjadele;
 - m) teave oluliste väärkajastamiste kohta, mis on leitud ja korrigeeritud;
 - n) teave oluliste mittevastavuste kohta III lisas sätestatud arvutuseeskirjadele, mis on leitud ja korrigeeritud.
-